

Índex	1
Presentació.....	3
Programa.....	5
Horaris	7
Llista comunicacions.....	9
Resums de les comunicacions.....	17
Àmbit 1. Lògica	18
Àmbit 2. Filosofia de la ciència	21
Àmbit 3. Metafísica	26
Àmbit 4. Teoria del coneixement	33
Àmbit 5. Filosofia del llenguatge.....	35
Àmbit 6. Antropologia filosòfica	36
Àmbit 7. Filosofia política	43
Àmbit 8. Filosofia del dret	63
Àmbit 9. Ètica	65
Àmbit 10. Estètica	74
Àmbit 11. Història de la filosofia	88
Àmbit 12. Filosofia catalana	108
Àmbit 13. Altres	121

El I Congrés Català de Filosofia respon a la necessitat de trobar, en l'àmbit català i d'una manera global, un espai d'anàlisi i de debat sobre els problemes propis que avui té plantejats la filosofia. És per aquest motiu que la Societat Catalana de Filosofia, amb la col·laboració de la Societat de Filosofia del País Valencià i de l'Associació Filosòfica de les Illes Balears, ha convocat tots els professionals i les institucions que tenen la filosofia com a element central de la seva activitat, sigui quina sigui la seva localització geogràfica.

D'altra banda, aquest congrés se celebra en el marc de la commemoració del I Centenari de l'Institut d'Estudis Catalans. Un esdeveniment d'aquesta magnitud ha estat l'impuls final per a reunir professors, estudiosos i experts de les disciplines que constitueixen aquest congrés: lògica, filosofia de la ciència, metafísica, teoria del coneixement, filosofia del llenguatge, antropologia filosòfica, filosofia política, filosofia del dret, ètica, estètica, història de la filosofia i filosofia catalana.

En el present llibre hi trobareu els resums de les aportacions. Com es pot veure, són moltes i molt variades. Més enllà que siguin agrupades en els àmbits corresponents, totes són obertes al debat, i són un bon estímul per a entrar a fer filosofia.

Des d'aquestes línies volem agrair als participants, a les institucions i a les persones que les representen tots els esforços i les complicitats que, finalment, han fet possible la celebració del I Congrés Català de Filosofia.

El comitè organitzador

P R I M E R

C O N G R É S C A T A L À

D E F I L O S O F I A

PROGRAMA

Horaris

Dimecres, 21 de març de 2007	
18.00-19.00	Acte d'obertura Lliçó a càrrec del Dr. Pere Lluís Font: <i>Els reptes de la filosofia en un món globalitzat</i>
19.30-21.00	<i>Recepció de Benvinguda</i>

Dijous, 22 de març de 2007				
09.00-10.00	Lliçó a càrrec del Dr. Jordi Sales: <i>La filosofia en català</i>			
10.00-10.30	<i>Pausa cafè</i>			
10.30-11.00	Àmbit 7 Sala Coromines	Àmbit 1 Sala Fontserè	Àmbit 11 Sala Pi i Sunyer	Àmbit 12 Sala Puig i Cadafalch
11.00-12.00		Àmbit 2 Sala Fontserè		
12.00-13.30		Àmbit 6 Sala Fontserè		
13.30-16.00	<i>Dinar</i>			
16.00-16.15	Àmbit 7 Sala Coromines	Àmbit 4 Sala Fontserè	Àmbit 8 Sala 210 UB	Àmbit 11 Sala 211 UB
16.15-16.30			Àmbit 5 Sala 210 UB	
17.00-17.30	Àmbit 10 Sala Coromines		Àmbit 13 Sala 210 UB	
17.30-18.00	<i>Pausa cafè</i>			
18.00-19.30	Àmbit 10 Sala Coromines		Àmbit 13 Sala 210 UB	Àmbit 3 Sala 211 UB
20.30-22.00	<i>Sopar (pati de la Casa de Convalescència)</i>			

Divendres, 23 de març de 2007	
09.00-10.00	Lliçó a càrrec del Dr. Gabriel Amengual: <i>El futur de la filosofia. El subjecte de la filosofia</i>
10.00-10.30	<i>Pausa cafè</i>
10.30-12.30	Àmbit 9 Sala Coromines
13.00-14.00	Lliçó de cloenda a càrrec del Dr. Ulises Moulines: <i>El naixement d'una disciplina filosòfica: la filosofia de la ciència</i> Cloenda

Àmbit 1. Lògica

Dijous, 22 de març. De 10.30 h a 11.00 h. Sala Fontserè

1.1. (10.30). **Alcolea, Jesús.**

La dimensió crítica de l'argumentació.

1.2. (10.45). **Ramírez, Dídac.**

Cap a una avaluació metalògica de la lògica borrosa.

Àmbit 2. Filosofia de la ciència

Dijous, 22 de març. De 11.00 h a 12.00 h. Sala Fontserè

2.1. (11.00). **Corcó, Josep.**

Popper en Laudan.

2.2. (11.15). **Montserrat, Miquel.**

Genètica i determinisme.

2.3. (11.30). **Peffer, Gilbert.**

Structure-Altering Interventions, Performativity, and Explanation.

2.4. (11.45). **Casnovas, P, Casellas, N, Poblet, M i Vallbé, J.J.**

Ontologies per a la representació del coneixement jurídic.

Àmbit 3. Metafísica

Dijous, 22 de març. De 18.00 h a 19.15 h. Facultat de Filosofia UB aula 211

3.1. (18.00). **Boada, Ignasi.**

La crítica de Hegel a Fichte en el Differenzschrif (1801).

3.2. (18.15). **Coll, Josep M.**

La nova metafísica.

3.3. (18.30). **Llinàs, Carles.**

Balança versus contenció. Sobre maneres d'entendre les relacions entre Unitat i Multiplicitat.

3.4. (18.45). **Marquès, Andreu.**

Déu, un tema filosòfic permanent.

3.5. (19.00). **Tauste, Francisco.**

La náusea de Sartre com una mena d'il·luminació.

Àmbit 4 Teoria del coneixement

Dijous, 22 de març. De 16.00 h a 16.30 h. Sala Fontserè.

4.1. (16.00). **Alegret, Lluís.**

Reflexió entorn al discurs filosòfic.

4.2. (16.15). **Sarrate, Carlos.**

Dennett: alternatives darwinianes al subjecte.

Àmbit 5. Filosofia del llenguatge

Dijous, 22 de març. De 16.15 h a 16.30 h. Facultat de Filosofia UB aula 210

5.1. (16.15). **Colomina, J.J i Raga, V.**

Crítiques al realisme kripkeà a través de la seva filosofia del llenguatge.

Àmbit 6. Antropologia filosòfica

Dijous, 22 de març. De 12.00 h a 13.15 h. Sala Fontserè.

6.1. (12.00). **Escribano, Francesc Xavier.**

Cos, gest i obra d'art. La celebració corpòria de la visibilitat segons Maurice Merleau-Ponty

6.2. (12.15). **Garcia-Duran, Xavier.**

A propòsit del subterrani: Dostojevskij, Sartre, Girard.

6.3. (12.30). **Maduell, Àlvar.**

Xifres contra raons, xifres sense raons.

6.4. (12.45). **Merchán, Carmen.**

Anàlisi filosòfica de la tècnica literària del "monòleg interior".

6.5. (13.00). **Solé, Teresa.**

Entre filosofia, psicologia i educació. Les aportacions de Fritz Perls i Claudio Naranjo com "Filosofia de vida".

Àmbit 7. Filosofia política

Dijous, 22 de març. De 10.30 h a 17.00 h. Sala Coromines.

7.1. (10.30). **Farrés, Oriol.**

L'ideal ètic i polític de l'amistat en el "Laelius de Amicitia" de Ciceró.

7.2. (10.45). **Fuster, Àngela Lorena.**

Sobre la meua llengua.

7.3. (11.00). **Gamper, Daniel.**

Per què la llibertat d'expressió?

7.4. (11.15). **José, Carles.**

La lògica de la nació.

7.5. (11.30). **Lara, Joan.**

Una reflexió sobre les filosofies neoconservadores de la història: Fukuyama i Huntington.

7.6. (11.45). **Luri, Gregorio.**

Erotisme i prudència: Leo Strauss i els límits de la filosofia.

7.7. (12.00). **Olivé, Marta.**

Sobre els mecanismes d'adscripció a idees polítiques en les democràcies liberals: les afinitats electives.

7.8. (12.15). **Pascual, Àngel.**

El lloc de l'educació en la filosofia política com a filosofia primera en l'obra de Leo Strauss.

7.9. (12.30). **Pérez, Pedro Jesús.**

El dret de gentes: el complicat salt de la teoria rawlsiana.

7.10. (12.45). **Porta, Josep M.**

Idea d'Europa.

7.11. (13.00). **Ramírez, Wendy.**

L'acció i el discurs en Hannah Arendt.

7.12. (13.15). **Carrasco, Nemrod.**

La ciutat ideal de Glaucó: El problema de la pleonexía a Plató.

7.13. (16.00). **Rosich, G i Martí, F.**

Sobre el concepte de sobirania.

7.14. (16.15). **Torres, Bernat.**

Eric Voegelin, lector de Plató.

7.15. (16.30). **Urgell, Jaume.**

És possible una filosofia de la vida al s.XXI? Breu anàlisi comparativa el vitalisme de Nietzsche, Ortega y Gasset i Peter Sloterdijk.

7.16. (16.45). **Vergés, Joan.**

La divisió de treball ètic entre les ONGs i la classe política.

Àmbit 8. Filosofia del dret

Dijous, 22 de març. De 16.00 h a 16.15 h. Facultat de Filosofia UB aula 210

8.1. (16.00). **Miró, M. i Ruffini, G.**

Cap a una nova responsabilitat virtual?

Àmbit 9. Ètica

Divendres, 23 de març. De 10.30 h a 12.15 h. Sala Coromines.

9.1. (10.30). **Anglès, Misericòrdia.**

L'altruisme en l'obra filosòfica d'Iris Murdoch.

9.2. (10.45). **Boladeras, Margarita.**

"Redistribució, reconeixement. El reconeixement de drets col·lectius".

9.3. (11.00). **Da Silva, Cilea.**

Esbós d'una ètica universal luliana.

9.4. (11.15). **Llorca, Albert.**

Triangulacions hermenèutiques postmodernes. (Filosofia moral davant d'una cultura de la frivolitat?).

9.5. (11.30). **Beser, Manel.**

Aforismes de la vida diària.

9.6. (11.45). **Mauri, Margarita.**

L'ètica a través de la literatura (la reflexió moral a partir del text literari).

9.7. (12.00). **Olivé, Emília.**

Filosofia de l'amor i la mort.

Àmbit 10. Estètica

Dijous, 22 de març. De 17.00 h a 19.30 h. Sala Coromines.

10.1. (17.00). **Carcasó, Jordi.**

Francesc de Paula Mirabent i Vilaplana: La importància del sentiment en la captació de la bellesa.

10.2. (17.15). **Jaques, Jèssica.**

El sentit estètic o l'art de la distinció.

10.3. (18.00). **Manzano, Julia.**

La poesia com a bàlsam filosòfic.

10.4. (18.15). **Moya, Albert.**

Vers una possible actualitat de l'estètica hegeliana.

10.5. (18.30). **Roviró, Ignasi.**
L'estètica de Manuel Milà i Fontanals.

10.6. (18.45). **Satué, Manuel.**
Gadamer. La pregunta per l'obra d'art.

10.7. (19.00). **Tafalla, Marta.**
Problemes filosòfics que planteja l'estètica de la natura.

10.8. (19.15). **Vilar, Gerard.**
L'art contemporani com a desafiament a l'estètica.

Àmbit 11. Història de la filosofia

Dijous, 22 de març. De 10.30 h a 13.00 h. Sala Pi i Sunyer.

11.1. (10.30). **Aparicio, Catalina.**
La visió de la dona segons els cíncics.

11.2. (10.45). **Bordoy, Antoni.**
Els neologismes lul·lians: Adaptació del lèxic a la metafísica o construcció d'una nova metafísica de les modificacions lexicogràfiques?.

11.3. (11.00). **Bosch, Magdalena.**
La intencionalitat que va recuperar Brentano.

11.4. (11.15). **Bosch-Veciana, Antoni.**
Els terapeutes com a «filòsofs» en el "De vita contemplativa" de Filó d'Alexandria.

11.5. (11.30). **Bredlow, Luis Andrés.**
La "dóxa" de Parmènides: una nova interpretació.

11.6. (11.45). **Candel, Miquel.**
La voluntat, una facultat supèrflua.

11.7. (12.00). **Casadesús, Francesc.**
Savis i filòsofs al voltant de Delfos.

11.8. (12.15). **Crespín, Montserrat.**
La dimensió espacial del subjecte en la filosofia de Watsuji Tetsurô.

11.9. (12.30). **López, María.**
El temps d'un nou renaixement.

11.10. (12.45). **Mateu, Joan David.**
El lloc de la història en la filosofia de Schopenhauer.

11.11. (13.00). **Domingo, Albert.**

La inevitable presència dels clàssics: Llull i Leibniz en l'obra lògica de Manuel Sacristán.

Dijous, 22 de març. De 16.00 h a 17.30 h. Facultat de Filosofia UB aula 211.

11.12. (16.00). **Mayos, Gonçal.**

La Fenomenologia de l'esperit i el seu context macrofilosòfic (en el bicentenari).

11.13. (16.15). **Montserrat, Josep.**

Sobre el "Minos" platònic.

11.14. (16.30). **Olesti, Josep.**

Pierre Bayle: la paradoxa de la tolerància.

11.15. (16.45). **Pons, Daniel.**

Què se'n va fer, dels diners de Crates? Sobre cinisme i propietat. Un comentari de diògenes Laerci VI 87-88.

11.16. (17.00). **Vicens, Joan Albert.**

El "Descartes" de Xavier Zubiri.

11.17. (17.15). **Violante, Susana Beatriz.**

Filosofia, història de repeticions.

Àmbit 12. Filosofia catalana

Dijous, 22 de març. De 10.30 h a 13.00 h. Sala Puig i Cadafalch.

12.1. (10.30). **Boadas, Agustí.**

Lul·lisme a Catalunya.

12.2. (10.45). **Casanovas, Pompeu.**

Els anys de formació de Miquel Carreras i Costajussà (1924-1930).

12.3. (11.00). **Doltra, Marta.**

Pere Mata. La fe en el progrés.

12.4. (11.15). **Jaulent, Esteve.**

Actualitat de la teoria lul·liana dels Correlatius Connaturalis.

12.5. (11.30). **López, Salvador.**

La presentació de Manuel Sacristán de l'edició Catalana de "El Capital".

12.6. (11.45). **Palazzi, Cristian.**

Aproximació al Diego Ruiz Català.

12.7. (12.00). **Puigdomènech, J i Fossas, X.**

Itinerari pel pensament de Catalunya.

12.8. (12.15). **Serra, Xavier.**

Història social de la filosofia catalana: la filosofia al País Valencià (1880-1980).

12.9. (12.45). **Verdaguer, Miquel.**

Jaume Serra Hunter i Carles Rahola. Una relació guiada per la filosofia.

12.10 (13.00). **Vilanou, Conrad.**

Sobre l'arquitectònica orsiana.

Àmbit 13. Altres

Dijous, 22 de març. De 16.30 h a 19.15 h. Facultat de Filosofia UB aula 210.

13.1. (16.30). **Ayxelà, Carles.**

Platos Dialektische Ethik: l'inici d'una divergència fonamental entre Gadamer i Heidegger.

13.2. (16.45). **Beltran, Jordi.**

La secundària, un lloc de la filosofia catalana.

13.3. (17.00). **Carbonell, E i Rovira, J.**

Fi de segle i crisi de valors.

13.4. (17.15). **Espona, Albert.**

El sentit de la història de la filosofia (Proposta pedagògica per al batxillerat).

13.5. (18.00). **Llevadot, L i Grau, A.**

La innovació docent en l'ensenyament de la filosofia: un exemple d'ús de les tic a l'aula.

13.6. (18.15). **Moncho, Josep Rafael.**

Recuperació i revisió del concepte tomista de caritat.

13.7 (18.30). **Ceballos, David.**

Temps econòmic i pensament filosòfic.

13.8. (18.45). **Puiggròs, Joan Maria.**

Pensament dels filòsofs contemporanis de Karl Löwith respecte la seva obra.

13.9. (19.00). **Sarsanedas, Anna.**

La filosofia catalana a Internet: el ciberespai filosòfic català.

P R I M E R

C O N G R É S C A T A L À

D E F I L O S O F I A

RESUM DE LES COMUNICACIONS

LA DIMENSIÓ CRÍTICA DE L'ARGUMENTACIÓ

Amb aquesta contribució pretenem cridar l'atenció sobre determinats aspectes crítics de l'argumentació, alguns dels quals són intrínsecs a l'argumentació mateixa i independents de les apreciacions del crític. Açò és, per comptes de parlar d'*una perspectiva crítica adequada sobre l'argumentació*, preferim parlar d'*una perspectiva adequada sobre l'argumentació crítica*, marcant així una desviació, no un allunyament, del punt de vista de D. Walton. Al cap i a la fi, com K.R. Popper indicava, «els nostres poders de raonament no són més que poders d'argumentació crítica».

La dimensió crítica de l'argumentació s'explica, llavors, com l'ús combinat de destreses i actituds lògiques, dialèctiques, retòriques i filosòfiques que fomenten la capacitat per a descobrir de manera intersubjectiva la veritat o el que hauríem de creure. De la lògica, l'argumentació crítica n'agafa els mètodes per a analitzar i avaluar arguments. De la retòrica en pren els mètodes per a la invenció (és a dir, per a generar preguntes sobre un determinat tema o problema) i la comunicació. De la filosofia, finalment, n'assumeix una actitud críticament reflexiva, ètica i pragmàtica. Per a comprendre com aquesta dimensió crítica impulsa l'argumentació més enllà de la lògica, n'hi ha prou de fer palesos els aspectes retòrics i filosòfics.

Com que l'argumentació crítica comporta la freqüent confrontació de tesis i sistemes de creença, es requereix una acurada atenció al públic o a la persona a qui va dirigida l'argumentació, i la seua necessària influència sobre l'estil argumentatiu. Però és ací on cal parlar dels modes i funcions que la dimensió crítica confereix a certs arguments.

Referències

Popper, K.R.: *El coneixement objectiu*. Barcelona: Edicions 62, 1985.

Walton, D.: *Informal Logic. A Handbook for Critical Argumentation*. Cambridge: Cambridge University Press, 1989.

Jesús Alcolea Banegas

THE CRITICAL DIMENSION OF ARGUMENTATION

With this contribution we seek to call the attention on determined critical aspects of the argumentation, some of which are intrinsic to the argumentation and independent of the critic's appreciations. That is, instead of talking of *an appropriate critical perspective on argumentation*, we prefer to talk of *an appropriate perspective on critical argumentation*, marking in this way a deviation that not an estrangement, of the point of view of D. Walton. After all, as K. R. Popper wrote, “our reasoning powers are not more than powers of critical argumentation”.

The critical dimension of argumentation is explained, then, as the combined use of logical, dialectical, rhetorical and philosophical skills and attitudes that foments the capacity to discover intersubjectively the truth or what we should believe. From logic, the critical argumentation takes out methods for analyzing and evaluating arguments. From rhetoric, the critical argumentation takes methods for invention (that is to say, to generate questions on a given topic or problem) and communication. From philosophy, the critical argumentation accepts a critically reflexive, ethical and pragmatic attitude. In order to understand how that critical dimension impels argumentation beyond logic, it is enough with making use of the rhetorical and philosophical aspects.

Since the critical argumentation implies frequently the confrontation of theses and belief systems, a careful attention is required to the public or the person to whom the argumentation is addressed, and their necessary influence on the argumentative style. But it is here where it is necessary to speak of the ways and functions that the critical dimension confers to certain arguments.

References

Popper, K. R.: *El coneixement objectiu*. Barcelona: Edicions 62, 1985.

Walton, D.: *Informal Logic. A Handbook for Critical Argumentation*. Cambridge: Cambridge University Press, 1989.

Jesus Alcolea Banegas

CAP A UNA AVALUACIÓ METALÒGICA DE LA LòGICA BORROSA

El sentit original del terme *lògica borrosa* va ser introduït per L. A. Zadeh el 1975 per denotar una nova família de sistemes lògics amb la finalitat d'adaptar-se al raonament humà tant com fos possible. El present treball té per objecte avaluar la importància i validesa que té avui en dia la lògica creada per Zadeh. Amb aquest fi, després de situar-la dins el context lògic, resumeixo breument els diversos significats de la expressió *lògica borrosa*; seguidament recordo els trets principals de la proposta de Zadeh; en tercer lloc discuteixo la seva validesa per a tots els propòsits pràctics; finalment, presento una avaluació metalògica del fons implicat en tal proposta.

Paraules Clau

Lògica borrosa, vaguetat, coneixement aproximat, raonament aproximat, principi de bivalència, incertesa, coneixement imperfecte.

TOWARDS A METALOGICAL APPRAISAL OF *FUZZY LOGIC*

The original sense of the term *fuzzy logic* was introduced by L. A. Zadeh in 1975 to denote a family of new logical systems which aim to adapt to human reasoning as much as possible. The object of this paper is to assess the nowadays significance and validity of the logic created by Zadeh. With this aim in mind, first, after putting this logic in the logical context, I summarise the various meanings of the term *fuzzy logic*; next I recall the main features of Zadeh's proposal; thirdly I discuss its availability for all practical purposes; finally, I present a metalogical appraisal of the background implied in such a proposal.

Keywords

Fuzzy logic, vagueness, approximate knowledge, principle of bivalence, uncertainty, imperfect knowledge

Dídac Ramírez Sarrió

POPPER EN LAUDAN

Laudan no admet que la ciència tingui cap característica que la distingeixi essencialment d'altres disciplines intel·lectuals. Considera que buscar un criteri de demarcació per distingir la ciència de la metafísica és un pseudo-problema epistemològic. Popper, en canvi, proposa un criteri de demarcació, la falsabilitat, que primer farà servir per a distingir les teories científiques de les pseudo-científiques i després per a discernir entre teories científiques i metafísiques. Però aquesta diferència no significa que no hi hagi relació entre la ciència i la metafísica. De fet, Popper proposa l'existència de programes metafísics d'investigació que tenen relació amb la ciència. Per la seva part, Laudan distingeix dos tipus de teories: les tradicions d'investigació i les teories específiques. Les teories específiques donen explicacions concretes de fenòmens naturals i permeten realitzar prediccions experimentals. Les tradicions d'investigació, en canvi, proporcionen explicacions globals difícilment contrastables. Penso que és possible mostrar un paral·lisme entre la relació que Laudan estableix entre tradicions d'investigació i teories específiques i la relació que Popper estableix entre programes metafísics d'investigació i teories científiques.

Josep Corcó Juvina

POPPER IN LAUDAN

Laudan does not admit that science has any characteristic that distinguishes it essentially from any other intellectual discipline. He considers that looking for a demarcation criterion to distinguish science from metaphysics is an epistemological pseudo-problem. Popper, on the other hand, proposes a demarcation criterion, falsability, which he will first use to distinguish between scientific and pseudo-scientific theories and afterwards, to distinguish scientific from metaphysical theories. However, this difference does not mean that there is no relationship between science and metaphysics; in fact, Popper suggests there are metaphysical research programmes related to science. On the other hand, Laudan distinguishes between two different types of theories: research traditions and specific theories. Specific theories give concrete explanations to natural phenomena and allow for experimental predictions. Research traditions, on the other hand, provide global explanations which are difficult to contrast. I believe that it is possible to show a parallelism between the relationship that Laudan establishes between research traditions and specific theories, and the relationship that Popper establishes between metaphysical research programmes and scientific theories.

Josep Corcó Juvíná

GENÈTICA I DETERMINISME

El propòsit d'aquesta comunicació és analitzar amb un cert deteniment la qüestió del determinisme en les ciències de la vida i, en particular, en la genètica. Intentarem mostrar el predomini de l'orientació determinista en aquest àmbit del pensament científic i examinar les raons en què descansa. A partir de l'examen de la naturalesa i el grau de justificació de les raons que legitimen la manera de procedir determinista en genètica, esperem aclarir el tipus de causalitat que opera en el determinisme com a tal, eixamplant així l'abast de les nostres conclusions.

GENETICS AND DETERMINISM

The purpose of this talk is to analyze somewhat carefully the issue of determinism in the life sciences, particularly in genetics. We will try to assess the prevalence of the deterministic orientation in this area of scientific thought and to examine the reasons that account for such a prevalence. Starting from the exam of the nature and the degree of justification of deterministic patterns in genetics, we expect to clarify the kind of causality at work in determinism as such, enlarging this way the scope of our conclusions.

Miquel Montserrat Capella

Structure-Altering Interventions, Performativity, and Explanation

Les intervencions alteradores de l'estructura han estat introduïdes recentment per Daniel Steel (2006) com una estratagema que dóna suport a l'afirmació que les explicacions que prenen com a base teòrica l'individualisme metodològic són més «profundes», en el sentit que descriuen de forma més robusta els mecanismes socials del que ho fan les teories holístiques. Malgrat que Steel proposa un cas minuciosament argumentat que sembla completament plausible, les implicacions de la invariància en l'alteració de les estructures en la construcció de teories a nivell col·lectiu suposen una amenaça menor per als holistes del que pretén l'autor. Voldria argumentar que, malgrat les aparents virtuts del concepte d'intervencions alteradores de l'estructura, aquestes constitueixen una base inadequada sobre la qual fonamentar l'individualisme metodològic. A més, no és prou clar com les intervencions en general, i aquelles que alteren la cadena causal d'esdeveniments en particular, haurien d'operar sota les limitacions estructurals imposades pels mecanismes reflexius.

Structure-altering interventions were recently introduced by Daniel Steel (2006) as a stratagem to lend support to the claim that explanations that draw on methodological individualism as their theoretical basis are 'deeper' in the sense that they provide generally more robust accounts of social mechanisms than holistic theories do. Although Steel puts forward a thoroughly argued case that appears entirely plausible, the implications of structure-altering invariance for collective-level theory building are less threatening to holists than purported by the author. I would like to argue that despite of the apparent virtues carried by the concept of structure-altering interventions, they are an inadequate basis on which to mount a defence of methodological individualism. Moreover, it is unclear how interventions in general, and those that alter the causal chain of events particular, should operate under the structural constraints imposed by reflexive mechanisms.

Gilbert Peffer

ONTOLOGIES PER A LA REPRESENTACIÓ DEL CONEIXEMENT JURÍDIC

En filosofia, l'ontologia és l'estudi o investigació d'allò que existeix, de l'ésser, de les seves categories o propietats fonamentals. Aquest concepte ha estat traslladat als àmbits de la computació i la intel·ligència artificial per a fer referència als intents de formulació d'esquemes conceptuals per a la representació del coneixement. La finalitat de la construcció d'aquests esquemes conceptuals, de les ontologies, és la de facilitar la comunicació i la comprensió entre home i màquina, introduint així *significat* en l'intercanvi d'informació, és a dir, el Web Semàntic. En el camp del dret, aquests tipus de representacions han pres importància en els últims anys davant la necessitat urgent d'organitzar la gran quantitat d'informació jurídica desestructurada que existeix. L'ontologia de coneixement professional judicial (OPJK) que presentem conceptualitza coneixement pràctic judicial per facilitar la cerca d'informació experta en IURISERVICE, un sistema basat en web que ofereix una base de dades experta per a resoldre dubtes de jutges durant els seus primers anys d'incorporació a la professió.

ONTOLOGIES FOR LEGAL KNOWLEDGE REPRESENTATION

The object of Ontology in philosophy is the study of what exists, the being, its categories or fundamental properties. This concept has been used in other fields such as Computation and Artificial Intelligence, and it refers to the building of conceptual schemes for knowledge representation. The aim of these conceptual schemas, namely ontologies, is to enable and to ease the communication and understanding between human beings and machines, i.e. by introducing *meaning* in the information exchange, which is the keystone of the Semantic Web. In the Law field these representations are relevant due to the growing necessity to deal with the organization of great amounts of unstructured legal information. The Ontology of Professional Judicial Knowledge (OPJK), which is presented, conceptualizes practical judicial knowledge to ease expert information searching in IURISERVICE, a web-based system that offers an expert database to solve doubts. Its intended users are judges in their first professional years.

Pompeu Casanovas
Núria Casellas
Marta Poblet
Joan Josep Vallbé

LA CRÍTICA DE HEGEL A FICHTE EN EL *DIFFERENZSCHRIFT* (1801)

L'Escrit de Hegel dedicat a treure l'entrellat de la diferència entre el sistema de filosofia de Fichte i de Schelling és una peça molt remarcable, no solament des del punt de vista del treball filosòfic de Hegel, sinó també perquè ens permet de comprendre aspectes molt importants de la seva evolució. Hegel és un filòsof que, d'una manera molt especial en els seus inicis, pensa en diàleg amb altres autors d'una gran categoria, com és el cas de Kant, Fichte i Schelling. En aquesta breu comunicació centro l'atenció en la percepció que té Hegel del pensament de Fichte l'any 1801. Quan Hegel pensa en l'aportació de Fichte, pren també implícitament en consideració la filosofia de Kant, en la mesura en què Fichte és un autor que rep una influència decisiva del filòsof de Königsberg. Per a Hegel el pensament necessita comprendre que les contraposicions, tant en el terreny de la filosofia teòrica com en el de la filosofia pràctica, no són absolutes. Reconeix que el treball de Fichte en la *Doctrina de la ciència* tendeix a avançar en aquesta direcció, però considera que és incapaç de dur a terme aquesta tasca amb la radicalitat suficient. Podem considerar que aquest és el nucli de la crítica fonamental que Hegel formula al pensament de Fichte.

Ignasi Boada i Sanmartín

The Book in which Hegel clears up the difference between Fichte's and Schelling's Philosophy is a very remarkable milestone, not only from the point of view of his philosophical work, but also because it allows us to understand very important aspects of his evolution. Particularly in the beginning of his intellectual life, Hegel held an intense dialogue with other very high qualified thinkers, like Kant, Fichte and Schelling. In this short paper I focus my attention on Hegel's interpretation on Fichte in 1801. When Hegel thinks on Fichte's contribution, he takes also implicitly the philosophy of Kant into consideration, in so far as Fichte is an author who receives a decisive influence of the philosopher of Königsberg. According to Hegel, the philosophical Thought needs to understand that the oppositions in the terrain of the theoretical philosophy as well as in that of the practical philosophy are not absolute. He certainly recognizes that the work of Fichte in the *Doctrine of the Science* tends to advancing in this direction, but he considers that his thought is not able of carrying out this task with the sufficient radicalness. We can say that this is the kernel of the fundamental criticism that Hegel formulates to Fichte's philosophy.

Ignasi Boada i Sanmartín

LA NOVA METAFÍSICA

Per deixar enrere l'ontoteologia, considerada per Heidegger com la fi de la metafísica, hem d'intentar una metafísica que sigui realment filosofia de l'ésser. S'haurà de desplegar en una reflexió sobre els transcendentals que esbrini la seva correcta prioritització, i en una doctrina de les causes que, tot i mantenir-les implicades, estudiï la seva possible jerarquització. En segon lloc, haurà de descobrir l'ésser com a ésser personal, que es realitza en el diàleg i en l'amor, com a comunió. I, en tercer lloc, caldrà distingir filosofia i teologia, però conservant la integració entre la fe (general) i la raó, sense considerar-les com dues veritats que simplement s'haguessin de sumar.

La metafísica existencial i personalista pot assumir algunes de les intuïcions principals i irrenunciables del mètode transcendental. Per això ha d'anar elaborant un marc de referència en el qual, partint de la consciència com a cercle o com a el·lipse amb dos pols (objectiu i subjectiu), es vagin obrint els diversos àmbits possibles per a la consciència: l'experiència empírica, la raó teòrica, la raó pràctica, la raó teleològica i la fe. El filòsof haurà de superar l'alternativa entre realisme i idealisme, situant-se en la mateixa relació dels dos pols. Entre els cinc nivells també hi ha una relació dialèctica, perquè cada un d'ells no s'assoleix per un pas lògic, sinó per un salt existencial, que descobreix el fonament més enllà d'allò fonamentat. Per tant, cada nivell nega l'anterior, però al mateix temps el recupera com a assumit i transformat. Això ens farà comprendre que en els tres nivells de la raó es pugui parlar d'intersubjectivitat, però que només en l'últim, el de la fe general, se'ns ofereixi l'existència autèntica de la relació veritablement interpersonal. Per la gratuïtat pròpia d'aquesta forma d'existència, el jo i el tu humans poden reconèixer l'acció amorosa del Tu diví, que els ha creat i se'ls comunica amb la seva gràcia. En aquest últim nivell, doncs, tant el món de les coses com el dels subjectes personals avancen cap a la seva plenitud. I la raó va més enllà d'ella mateixa, sense deixar de ser ella mateixa. La filosofia arriba a ser pròpiament metafísica, però la raó no rebaixa Déu a les seves pròpies categories i conceptes, sinó que es deixa enlairar per Déu fins a una coneixença i un amor que la divinitzen, quedant integrat el *lumen rationis* en el *lumen fidei*. Així els creients podran ser «pastors de l'ésser» i aquest se'ls mostrarà com a «semblança de Déu».

Josep M. Coll Alemany

THE NEW METAPHYSICS

If we want to move beyond ontotheology, considered by Heidegger the end of metaphysics, we have to try a metaphysics which is a real philosophy of being. It needs to be unfolded through both a reflection on the transcendentals, which explores its prioritising, and a doctrine of the causes which considers their eventual hierarchical structuring, while involving them. Secondly, it must place the being as a personal being who fulfils itself as communion in dialogue and love. Thirdly, a distinction between philosophy and theology is necessary, maintaining, however, the integration of (general) faith and reason; as they are not able to be added up as two separate truths.

Existential and personalistic metaphysics can accept some of the main and unquestionable insights of the transcendental method. To do so it must build up a frame of reference through which, by viewing conscience as a circle or an ellipsis with two poles (objective and subjective), the diverse realms accessible to conscience -empirical experience, theoretical reason, practical reason, theleological reason and faith- can be opened up. The philosopher will have to overcome the alternative realism-idealism, by taking up a stance within the relationship of the two poles. A dialectical relationship also exists among the five different levels, since none of them can be achieved by means of a logical step, but through an existential leap which discovers the foundations beyond which it is founded. Thus, every level contradicts the former, but in doing so recovers it as something which has been assumed and transformed. This will help us understand why we can speak of intersubjectivity in the three levels of reason, although only in the last level, that of general faith, are we offered the true existence of a truly interpersonal relationship. Due to the gratuitousness of this form of existence, the human “I” and “you” can recognize the loving action of the godly “You”, who has created them and communicates to them with His grace. So, in this last level, both the world of things and the world of personal subjects move forward towards their plenitude. And reason goes beyond itself, without renouncing itself. Philosophy becomes proper metaphysics, but reason doesn’t lower God to its own categories and concepts, but rather lets itself be lifted up by God to reach a knowledge and a love which make it godly, thus integrating the *lumen rationis* in the *lumen fidei*. This way believers will become “shepherds of the being”, which in turn will appear to them as “resemblance of God”.

Josep M. Coll Alemany

**BALANÇA VERSUS CONTENCIÓ.
SOBRE MANERES D'ENTENDRE LES RELACIONS ENTRE UNITAT I
MULTIPLICITAT**

En aquesta comunicació ens limitem a reflexionar breument sobre un dels elements «formals» del vell problema lògic i metafísic de la Unitat i la Multiplicitat. Ho fem en dues etapes. En primer lloc, establim una premissa important i força acceptada: la qüestió de l'U i del Múltiple juga (o pot jugar) un paper central com a instrument d'interpretació del conjunt de la història del pensament filosòfic. En segon lloc, i a partir del contrast entre algunes de les coses que sobre el tema han dit un parell d'autors de molt distinta procedència (el platònic rus Vladímir S. Soloviev i l'escèptic alemany Odo Marquard), tractem d'il·luminar per contraposició alguns dels motius «metafísics» més profunds i significatius que aquesta mateixa qüestió exhibeix en la seva pròpia estructura sistemàtica i en les meditacions que li han estat dedicades al llarg del temps.

In this paper I shall briefly deal with the question of one of the formal elements in the old logical and metaphysical problem of Unity and Multiplicity. We shall proceed in two stages. Firstly, we shall establish an important and well accepted premise: the question of the One and the Multiple plays a leading role as an interpretation instrument of the history of philosophical thought. Secondly, and starting from the contrasting claims made by two authors from a very different origin (the Russian Platonist Vladimir S. Soloviev and the sceptical German Odo Marquard), we shall try to enlighten by contrast some of the deepest and most meaningful metaphysical motives inherent both in its own systematic structure and all through the reflections about this question in history.

Carles Llinàs

DEÚ, UN TEMA FILOSÒFIC PERMANENT

Paral·lelisme existent entre el plantejament de la qüestió de Déu segons Luter i el que fa Hegel. Per a Luter, el cor humà no es pot satisfer en l'àmbit dels éssers finits. Per a Hegel, el pensament humà transcendeix necessàriament el que és finit. Tots dos autors s'insereixen de manera molt personal en la tradició agustiniana. Són típiques d'aquesta tradició les ascensions (anàbasi) plotinians cap a Déu, unes ascensions que tenen uns pressupòsits que Plotí i Agustí expliciten: principalment la puresa de cor i una religiositat bàsica (molt comuna en l'antiguitat tardana).

Característic de la tradició agustiniana és també l'argument ontològic, esbossat per Agustí i plenament explicitat per Anselm de Canterbury en el *Proslogion*, un argument que en l'Edat Mitjana van acceptar Bonaventura i Duns Escot i modernament, entre altres, Descartes, Leibniz i Hegel. Recentment encara l'han defensat, amb l'ajuda de la lògica modal, Alvin Platinga i Norman Malcom. Però sembla que cal donar la raó al monjo Gauniló (contemporani d'Anselm), a Tomàs d'Aquino i a Kant en les seves crítiques a l'argument anselmià (que faria un salt indegut del pensament a la realitat). Kant i Hegel estan d'acord, però, en un punt decisiu: en el fons de totes les proves de l'existència de Déu hi ha l'argument ontològic. Si, doncs, l'argument ontològic és feble, totes les proves són febles (almenys als ulls de la racionalitat teòrico-científica). Per això actualment molts autors prefereixen parlar d'ascensions més que de proves estrictes. Aquestes ascensions tenen uns pressupòsits fortament existencials: probablement es pot dir que són filosòfiques pels elements que posen en joc, sobretot al començament, però són místiques per l'esperit que les anima i també pel terme a què condueixen. Malgrat això, les proves tradicionals de l'existència de Déu tenen una funció importantíssima en l'encaminament humà cap a Déu: ens fan veure el dinamisme ascensional de la nostra raó (això fins i tot en el Kant de la *Crítica de la raó pura*) i ens proporcionen una pre-comprensió natural de Déu (una pre-comprensió que, segons la filosofia hermenèutica actual, és indispensable per a connectar amb el missatge religiós que parla de Déu).

Sembla que cal sostenir una complementarietat de la via del cor (Luter) i de la via del pensament (Hegel) en l'ascensió (anàbasi) cap a Déu. Aquesta complementarietat permet de qualificar de raonable l'indispensable salt de la fe.

Andreu Marquès Martí

LA NÀUSEA DE SARTRE COM UNA MENA D'IL·LUMINACIÓ

El meu propòsit és estudiar en paral·lel l'experiència sartreana de la nàusea al costat d'un text de Zubiri del llibre *El hombre y Dios* on planteja la seva teoria de la religació a partir d'una anàlisi del poder de la realitat. Així la reacció de Monsieur Roquentin davant la contemplació dels objectes quotidians representa una experiència que no es queda en la constació de l'absurd de l'existència humana, sinó que culmina en el descobriment de la presència enigmàtica de la realitat com a element decisiu a l'hora d'exercir una mena de pressió sobre el subjecte. Això podria ser el preludi del que Zubiri anomena «el problema de Déu».

SARTRE'S NAUSEA AS SOME ILLUMINATION

My aim is to study at the same time the sartrean experience of the nausea beside to a Zubiri's text in his book *El hombre y Dios* where he states his theory of "religación" from the power of reality. Thus Monsieur Roquentin's reaction to the contemplation of daily objects represents an experience that does not remain in the statement of the absurdity of the human existence but ends in the discovery of the enigmatic presence of the reality as a decisive element at the moment of exercising some pressure on the subjecte. That could be the prelude of what Zubiri calls 'The problem of God'.

Francisco Tauste Alcocer

REFLEXIÓ ENTORN DEL DISCURS FILOSÒFIC

Aquest article exposa la situació crítica del discurs filosòfic en els nostres dies. D'acord amb Peter Sloterdijk (*Kritik der zynischen Vernunft*), es pot parlar d'agonia de la filosofia, perquè ha deixat d'ésser amor al saber i ha esdevingut amor al poder a partir del pensament de Nietzsche. El camí de la seva rehabilitació comporta situar el discurs entre la ciència i la literatura.

This writing explains the philosophical cogitation's critical appointment actually. According to Peter Sloterdijk (*Kritik der zynischen Vernunft*) today it's possible to speak about agony of the Philosophy because it's no more love to wisdom but love to power since the Nietzsche's thought. It's needful to settle the philosophical cogitation between the science and the literature in order to heal the Philosophy.

Lluís Alegret i Biosca

DENNETT: ALTERNATIVES DARWINIANES AL SUBJECTE

Daniel Dennett explora models de comprensió de la consciència, del llenguatge i fins i tot de la moralitat basant-se en els mètodes de la ciència: entra sense por en allò que Husserl denunciava com l'absurd d'explicar els productes de l'esperit amb la ciència natural. El nostre treball ressenya aquests models i a penes entra en polèmica. L'alternativa objectivista a la fenomenologia parteix de generalitzar la intuïció darwiniana: els fenòmens del món viu, àdhuc els culturals, s'expliquen sempre per un procés de 1) producció de diversitat a l'atzar, 2) restricció o selecció per competència, 3) fenomen adaptat a les necessitats. Així, a vista d'ocell, es descriuen evolucions originals com la dels millors trucs per efecte Baldwin; la competència «d'especialistes» pel control del cervell; la selecció de *mems* (Dawkins); l'aparició del llenguatge com a interfície i sense un «Significador central»; l'origen del jo i de la consciència, defugint tota forma de dualisme cartesià latent.

DENNETT: DARWINIAN ALTERNATIVES TO THE SUBJECT

Daniel Dennett explores models of conscience understanding, language and even morality take as a base the methods of the science: he goes into, without fear, what Husserl denounced as the absurdity of explaining the products of the *Geist* with natural science. Our work points out these models and it scarcely has a debate with them. The objectivist alternative to the phenomenology starts from generalizing the Darwinian intuition. The alive world phenomena and even the cultural ones are always explained by a process of 1) production of diversity at random, 2) restriction or selection for competition, 3) phenomena adapted to needs. We describe from bird's-eye view, original evolutions like that of the best tricks by Baldwin effect; the "specialists" competition for the brain control; the selection of *memes* (Dawkins); the appearance of the language as an interface and without a "central meaning-maker"; the origin of the Ego and conscience avoiding any form of latent Cartesian dualism.

Carles Sarrate García

CRÍTQUES AL REALISME KRIPKEÀ A TRAVÉS DE LA SEVA FILOSOFIA DEL LLENGUATGE

El present text constarà de dues parts. En la primera, els autors pretenen exposar de manera breu les principals tesis de la més coneguda de les obres de Saul Kripke, *Naming and Necessity*: les concepcions de *a priori* (i de necessitat) i *a posteriori* (i de contingència), la noció de designador rígid (amb la seva explícita crítica a la teoria descriptiva dels noms) i la seva revisió dels conceptes metafísics de modalitat *de dicto* i *de re*. Més tard, serà definida mínimament la noció de realisme i s'intentarà situar Kripke en el tipus més adequat als seus pressupòsits teòrics de caràcter ordinari.

Tot açò ens permetrà, en un moment posterior, formular certes crítiques a aquesta nova Teoria Causal de la Referència i al realisme metafísic a ella associat. Ací els autors atendran les tesis fortes de l'ontologia kripkeana, derivada de la semàntica que Kripke desenvolupà a partir de la lògica modal, per ser poc clares i precises i per contenir un greu error de fons: l'adopció de les intuïcions ordinàries com a guia de la seva filosofia. A més, discutiran la plausibilitat, o no, de l'adscripció de les tesis kripkeanes al millianisme, cosa que permetrà atendre a certes nocions problemàtiques i els possibilitarà de concloure que potser no és molt recomanable basar un sistema filosòfic en les intuïcions ordinàries.

This paper are two parts. First, we expound the more famous items of Kripke's *Naming and Necessity*: *a priori* (and necessity) and *a posteriori* (and contingency), rigid designator notion (and kripkean critics at descriptive theory of names) and his revision of *de dicto* and *de re* modal concepts. Also we define the kripkean realism notion and his ordinary presuppositions.

Secondly, we criticize the new kripkean Causal Theory of Reference and his metaphysical realism, characterized in the kripkean ontology, derivated of modal logic, because this has a mistake: he adopts the ordinary intuitions as guide of his philosophical project, and this isn't desirable.

Juan José Colomina Almiñana
Vicente Raga Rosaleny

COS, GEST I OBRA D'ART. LA CELEBRACIÓ CORPÒRIA DE LA VISIBILITAT SEGONS MAURICE MERLEAU-PONTY

El gest pictòric és, per a Maurice Merleau-Ponty (1908-1961), la continuació i en certa mesura la culminació del gest perceptiu de mirar o d'atènyer manualment un objecte. L'autor francès presenta l'obra d'art com una elaboració o amplificació del gest corpori –percepció i moviment– que respon expressivament a la interpel·lació del món sensible. Aquesta interpretació essencialment gestual de l'acció creativa ha estat titllada de «naturalista», «ahistòrica» i fins i tot «reduccionista». Merleau-Ponty hauria incorregut –segons Michel Haar, un dels seus detractors– en un anivellament o homogeneïtzació excessius entre percepció i pintura. El meu treball pretén respondre a tals crítiques mostrant com l'interès prioritari de l'autor francès és el de posar de manifest la capacitat creativa del cos, més enllà de tota consideració merament mecànica o instrumentalista d'aquest.

For Maurice Merleau-Ponty (1908-1961), the pictorial gesture continues and, in a certain way, fulfils the perceptive gesture of seeing or grasping an object. Certainly, Merleau-Ponty presents the art work as an elaboration or amplification of the corporeal gesture –perception and movement– that responds expressively to the perceptive interpelation of the sensible world. This essentially gestual interpretation of the creative act has been qualified of “naturalist”, “ahistorical” and, in the end, “reductionist”. According to Michel Haar –one of his detractors- Merleau-Ponty would have equalled perception and painting excessively. On the contrary, my proposal is that the author's original interest is to highlight the creative hability of the body, beyond any mere mechanical and instrumental consideration.

Xavier Escribano López

A PROPÒSIT DEL SOTERRANI: DOSTOJEVSKIJ, SARTRE, GIRARD

Dostojevskij intuï, en la figura de l'home del soterrani, les claus de l'existència de l'home de la seva època. Aquesta intuïció, ja manifesta en obres anteriors a les *Notes del soterrani* (per exemple, *El doble* o *L'etern marit*), permet a René Girard de vincular, a partir de la teoria del desig mimètic, la figura de l'home actual a la figura de l'home del subsòl (*Mensonge romantique et verité romanesque*, *Critique dans un souterrain* o «Le désir mimétique dans le souterrain», dins *La voix méconnue du réel*). El present treball vol proposar la interpretació d'alguns elements del pensament de Sartre (el desdoblament, l'imaginari, l'altre, l'escriptura...) des de la lectura girardiana del soterrani. En definitiva, es vol presentar a un públic filosòfic català la vigoria del pensament girardià, remembrant alhora la figura de Sartre.

REGARDING THE UNDERGROUND: DOSTOJEVSKIJ, SARTRE, GIRARD

Dostojevskij intuited, in the figure of the man from underground, the keys of the existence of man of his time. This intuition, already displayed in previous pieces to *Notes from Underground* (*The double* or *The eternal husband*, for example) enables René Girard to link, through the mimetic desire theory, the figure of the contemporary man to the figure of the man from underground (*Mensonge romantique et verité romanesque*, *Critique dans un souterrain* or “Le désir mimétique dans le souterrain”, in *La voix méconnue du reel*). The present report wants to propose the interpretation of some of the elements of Sartre's thinking (the dualism, the imaginary, the other, the written work...) from a girardean reading of the underground. In essence, the aim is to present to a philosophic Catalan public the vitality of the girardean thinking, playing tribute at the same time to Sartre's figure.

Xavier Garcia-Duran Bayona

XIFRES CONTRA RAONS, XIFRES SENSE RAONS

VERS LA PROGRESSIVA EVAPORACIÓ DE LA FILOSOFIA

1. La dèria de quantificar-ho tot. Des de la mania infantil de batre rècords, la batalla de xifres i tants per cent s'ha imposat com a criteri suprem de valoració de les coses, des de les ínfimes fins a les transcendentals. Entre les múltiples abdicacions de l'exigència racional, el de la política és un camp de pugna permanent entre xifres i raons.

2. Epidèmia de gosadies. Hom voldria fer votar tothom i sobre tot, i d'això en diuen opinar. Avui opinar no és justificar un punt de vista, sinó senzillament triar. Transitori rampell o impuls visceral de simpaties, més que exercici de la intel·ligència. Un elevat tant per cent opta pel sí, un altre opta pel no, sense mai examinar a fons per què.

3. La raó de les xifres. Se suposa que té acceptació aquesta manera de fer perquè els qui s'hi dediquen no paren de fer votar. Donar per bons els resultats numèrics, prescindint de quines raons els abonen, porta a considerar inútil l'estudi i supèrflua la filosofia. La drecera de les enquestes condueix més de pressa a la veritat que els enutjosos processos dialèctics.

4. Progressiva evaporació de la filosofia. A la tradicional baixa consideració de la filosofia, sobretot comparada amb les brillants i ben remunerades tecnologies, s'hi afegeix l'abandonisme de molts professionals, que s'evadeixen explicant la descompromesa història de la filosofia, quasi arqueologia conceptual, en lloc d'ensenyar a filosofar sobre el concret.

5. L'opció alternativa. En un contenciós, recórrer als vots per sortir de l'impàs, un cop esgotada la capacitat de convèncer, significa un implícit reconeixement d'impotència, poca confiança o fracàs de la intel·ligència. El voluntarisme de la tria és també humà, però no pròpiament racional.

6. L'eufòria del pluralisme. S'ha mitificat contra l'uniformisme pretèrit dels blocs, però no és exigència obligada, ni un ideal, ni un postulat preliminar.

7. Allò del bé comú. Objectivament, determinades conclusions convenen al col·lectiu o són encertades en elles mateixes, al marge de si coincideixen o no amb el repartiment de vots.

8. Argumentar i convèncer. Contra el voluntarisme de vot i tria immotivats, recuperar la tècnica i l'esforç de l'argumentació per arribar a convèncer persones intel·ligents i racionals.

Àlvar Maduell

**FIGURES AGAINST REASONS, FIGURES WITHOUT REASONS
TOWARDS THE PROGRESSIVE EVAPORATION OF PHILOSOPHY**

1. **The obsession of quantifying everything.** From the childish weakness of braking records, the battle of figures and percents has been imposed as a supreme criterion of assessment of things. Among many abdications of the rational exigency, politics is a field of permanent struggle between figures and reasons.
2. **Epidemic of audacities.** It is required that everybody votes for everything, and this fact is said to give an opinion. Nowadays, to opine is not justify a viewpoint, but simply to choose. A high percent chooses to say “yes”, another percent opts to say “not”, without examining why deeply.
3. **The reason of the figures.** It is argued that this behaviour has success due to the fact that not stop of voting is primordial. Consider good the numerical results, disregarding what reasons feed them, leads to consider the study useless and the philosophy superfluous. The short path of surveys leads quicker to the truth than the *tricky* dialectic processes.
4. **Progressive evaporation of philosophy.** In addition to the traditional low consideration of philosophy, especially if it is compared with the brilliant and well-paid technologies, it is present the abandonment of many professionals, who avoid positions by means of explaining the non engaged history of philosophy, almost conceptual archaeology, instead of teaching to philosophize about concrete facts.
5. **The alternative option.** To resort the votes, in a contentious, to break the impasse, once exhausted the capacity of persuading, means an implicit recognition of impotence, little confidence or failure of intelligence. The voluntarism of the choice is also human, but not exactly rational.
6. **The euphoria of pluralism.** It has been overestimated against the preterit uniformism of the blocks, but it is not an obliged exigency, nor is an ideal and nor a preliminary postulate.
7. **The fact of welfare.** Objectively, determined conclusions are desired by the community or are pertinent themselves, independently if they coincide or not with the distribution of votes.
8. **Argue and convince.** Against the voluntarism of not motivated votes and choices, recover the technique and effort of arguments to convince clever people.

Àlvar Maduell

**ANÀLISI FILOSÒFICA DE LA TÈCNICA LITERÀRIA DEL «MONÒLEG
INTERIOR»***

La present comunicació se centra en una anàlisi de la tècnica literària del monòleg interior. Se situa en la zona fronterera de la filosofia i la literatura i té com a finalitat la comprensió antropològica de l'ésser humà com a totalitat, és a dir, com a ésser que pensa i viu o viu i pensa. La tesi fonamental seria, doncs, que la tècnica literària del monòleg interior permet mostrar d'una manera clara i dinàmica la integració de vida i pensament. L'anàlisi d'aquesta tècnica es farà a partir d'alguns exemples, especialment de la novel·la *Mrs. Dalloway* de Virginia Woolff.

*Nota: Una primera versió, més breu, d'aquesta comunicació va ser presentada a les Segones Jornades Lleidatanes de Filosofia Moderna, que portaven per títol «Vida i Pensament» i que van tenir lloc els dies 3 i 4 de novembre del 2006.

**PHILOSOPHICAL ANALYSIS OF THE LITERARY TECHNIQUE OF THE
"STEMS OF CONCIOUNESS"***

The present paper focuses in an analysis of the literary technique so called "stem of consciousness". It can be located in the frontier zone of philosophy and literature and its aim is the anthropological comprehension of the human being as a totality, that is, as a being who thinks and lives or lives and thinks. The thesis would be, then, that the literary technique of the *stem of consciousness* allows to show in a clear and dynamic mode the integration of life and thought. The analysis of this technique will be done using some examples, specially from the novel Mrs. Dalloway of Virginia Woolff.

*Note: A first version, briefer, of this paper was submitted to the Segones Jornades Lleidatanes de Filosofia Moderna, whose title was "Life and Thought" and which took place the days 3 and 4 of november of 2006.

Carmen Merchán Cantos

**ENTRE FILOSOFIA, PSICOLOGIA I EDUCACIÓ.
LES APORTACIONS DE FRITZ PERLS I CLAUDIO NARANJO COM A
«FILOSOFIA DE VIDA»**

El fet de pensar l'existència humana no és afer exclusiu dels filòsofs professionals. Això no obstant, l'obra de Fritz Perls (1893-1970) i de Claudio Naranjo (1932), dos personatges cabdals de la psicologia humanista, és encara poc coneguda dins l'àmbit acadèmic, tot i les seves valuoses aportacions tant pel que fa al seu coneixement profund dels éssers humans com pel que fa a les seves propostes pràctiques.

En diàleg amb la tradició filosòfica més genuïna, fins i tot és possible de rastrejar certs paral·lelismes entre Fritz Perls i Sòcrates, d'una banda, i entre Claudio Naranjo i Plató, de l'altra. Si en Fritz Perls, creador de la Teràpia Gestalt, podem trobar una actitud vital i una habilitat desemascaradora (com en Sòcrates), trobem en Claudio Naranjo (com també en Plató), a més de l'explicitació de la filosofia del seu mestre, el desplegament d'un pensament que inclou una antropologia, una tipologia i patologia dels caràcters humans, una dimensió ascètica o espiritual i una proposta educativa inseparable d'una anàlisi sociopolítica.

Més enllà tanmateix de les similituds i contraposicions entre uns i altres, l'objectiu d'aquesta comunicació no és altre que presentar alguns elements que ens permeten d'orientar-nos en el doble vessant de pensament i vida.

Teresa Solé Mir

**BETWEEN PHILOSOPHY, PSYCHOLOGY AND EDUCATION
CONTRIBUTION OF FRITZ PERLS AND CLAUDIO NARANJO
AS “PHILOSOPHY OF LIFE”**

The fact of thinking about human existence is not a matter to be exclusively discussed by philosophers. Nevertheless, the works of Fritz Perls (1893-1970) and Claudio Naranjo (1932), two mainstays of the humanist psychology, are not yet well known in the academic field in spite of their valuable contributions as far as their deep knowledge of human beings as well as their practical proposals.

In dialogue with the most genuine philosophical tradition, certain parallelisms can be traced, on the one hand between Fritz Perls and Socrates, and, on the other between Claudio Naranjo and Plato. Whereas in Fritz Perls, creator of the Gestalt therapy, we find a vital attitude and great skill to unmask (as Socrates), in Claudio Naranjo (as well as Plato) besides unfolding his master's philosophy, we find the display of a thought which involves anthropology, typology and pathology of the human character, an ascetic and spiritual dimension and an educative proposal, inseparable of a socio-political analysis.

Beyond similitude and contrasts, the aim of this communication is none other than to present some elements that serve us to decide on the double course of thought and life.

Teresa Solé Mir

**L'IDEAL ÈTIC I POLÍTIC DE L'AMISTAT
EN EL *LAELIUS DE AMICITIA* DE CICERÓ**

L'amistat només pot existir entre els bons (Amic. 18), així és com endega Ciceró les seves reflexions en el *Laelius de amicitia*. I una mica més endavant: *Qui veu un amic veritable veu com una altra imatge de si mateix* (23). Vet aquí dues afirmacions que expressen clarament l'alt valor que podia tenir l'amistat en el context de la Roma republicana. Aquesta comunicació té per objectiu dilucidar els dos aspectes normatius en els quals es divideix l'ideal de la *amicitia* en Ciceró. D'una banda, la vinculació entre l'amistat i la virtut, la qual cosa porta a considerar-ne la dimensió ètica; de l'altra, la vinculació entre l'amistat i la república, la qual cosa porta a considerar-ne la dimensió política. L'un i l'altre són, alhora, els límits i les condicions que fan possible aquest ideal tan car a Ciceró i al seu cercle d'homes de classe benestant. La idea d'amistat serà interpretada com el codi ètic del bon ciutadà i també com el desenvolupament d'unes relacions humanes basades en la benevolència, la justícia i l'equitat.

"Friendship can only exist among good people" (Amic. 18), this is how Cicero starts his reflections in the *Laelius de amicitia*. And then he goes on: *"The man who sees a truly friend sees something like an image of himself"* (23). These are two statements that clearly show the high value that could have friendship in the context of the Roman Republic. The aim of this exposition is to elucidate the two normative aspects in which Cicero's ideal of friendship appears. On the one hand, the link between friendship and virtue, which is very important in relation to ethics; on the other hand, the link between friendship and the republic, which is very important in relation to politics. Both, at the same time, are the limits and the conditions that make possible this ideal that was highly praised by Cicero and his circle of upper class men. The eclectic concept of Cicero's friendship is going to be read as the ethical code of the good citizen and also as the development of a new sort of human relationships based upon benevolence, justice and fairness.

Oriol Farrés Juste

SOBRE LA MEUA LLENGUA

Es donen contextos i experiències on la decisió sobre la llengua en què transmetre la pròpia recerca esdevé especialment problemàtica, on es propicia que hi haja decisió. Aquesta afirmació és ben òbvia si el context d'aquesta experiència de tria té les característiques del nostre (bilingüisme, llengua minoritària amb variants dialectals); encara més, si la recerca s'inscriu en allò que, més o menys problemàticament, s'anomena «filosofia».

Dir que la problemàtica és una obvietat no menysté els casos d'aquells que poden fins i tot no travessar el lapse de la tria –malgrat estar inserits en coordenades sociopolítiques i disciplinàries idèntiques o semblats i precisament a causa de les seues diverses posicions respecte al fet lingüístic del lloc on viuen–.

L'interès més immediat per pensar entorn de la decisió respecte a la llengua en què s'articula el discurs filosòfic té principalment una matriu política. Sens dubte totes les implicacions tàcites, conceptuals i particulars que marquen el quefer quotidià de qui opta per escriure en una llengua minoritària –juntament amb les dificultats concretes de sostenir l'opció– recorden cada vegada el rerefons d'aquesta politització de l'acte d'escriure. No obstant açò, també pot tindre un altre tipus d'interès filosòfic deconstruir allò que diem quan expressem la nostra decisió d'aquesta manera: «Vull escriure en la meua llengua materna.»

L'expressió «llengua materna» sona intempestiva, per no dir desfasada. Així i tot, continua sonant, i açò fa pensar. Quina siga aquesta llengua materna, no deixa de ser rellevant, però l'estatut d'allò a què ens referim amb les paraules «llengua materna», siga inactual o no, obre la reflexió sobre la qüestió des d'una altra perspectiva d'anàlisi. En les paraules de Hannah Arendt («resta la llengua materna») i en la rèplica que li va fer Jacques Derrida es troben fragments per a abordar aquesta «llengua materna»; fragments que ens retornen tant a la qüestió de la capacitat d'una llengua per a dir, com a la relació de la llengua amb la identitat, amb la pertinença i amb el lligam subjectiu que mantenim amb aquella materialitat que la caracteritza.

Àngela Lorena Fuster Peiró

ON MY OWN LANGUAGE

There are contexts and experiences where the decision, in which language to transmit the own research, becomes especially problematic; in certain circumstances the context propitiates the fact of the decision. This is very obvious if the context of the experience of choosing a language has the characteristics of our context (bilingualism, minority language with dialectal variants) and overall if the research is set in what is called "philosophy" with more or less problems.

The problem is still obvious although there are cases of people that, in spite of being inserted in identical or similar sociopolitical and disciplinary coordinates, they even can not cross the lapse of choice –and it's precisely because of their several positions with respect to the linguistic fact of the place where they are living–.

The more immediate interest in thinking on the decision about our written language has mainly a political matrix. Undoubtedly all the tacit, conceptual and particular implications, remember every time the background of the politicization of the act of writing. These implications mark the daily work of each one who opts to write in a minority language, together with the concrete difficulties of sustaining the choice. However, we could also be interested in deconstructing that what we are saying when we express our decision in this way: "I prefer to write in my mother tongue".

The expression "mother tongue" sounds untimely, not to say phased out. Even so it still can be said, it makes us thinking. It continues to be relevant which language this mother tongue was, but now the question of the statute of what refers to "mother tongue" opens the reflection on the question from another perspective of analysis.

Some traces can be found in order to attend the mother tongue in the words of Hannah Arendt, (the mother tongue is the only one that stays), and in the answer that made Jacques Derrida. These permit us to rethink both the question about the capacity of a language to express and the relation between language and identity, affiliation and this subjective bond that we hold with the entire materiality that characterizes the language.

Àngela Lorena Fuster Peiró

PER QUÈ LA LLIBERTAT D'EXPRESSIONIÓ?

La tradició del pensament liberal i el discurs normatiu de les democràcies occidentals atorguen un lloc privilegiat a la llibertat d'expressió. Són diverses les justificacions d'aquesta llibertat: com a garantia d'èxit en la recerca de la veritat, com a font de satisfacció individual, com a defensa de les minories o com a requisit de la democràcia. També són diverses les limitacions que en contextos diferents s'ha cregut convenient d'aplicar a la llibertat d'expressió: l'ordre públic, la protecció de la intimitat i de la infantesa, els dogmes de les religions majoritàries, les ofenses i els insults o la incitació a la violència. Aquestes limitacions obliguen a reflexionar sobre el concepte de responsabilitat associat a la llibertat d'expressió. La comunicació se centrarà en les concepcions de la llibertat d'expressió de John Milton i de John Stuart Mill com a primer pas en l'elucidació del significat que li ha de correspondre en una societat liberal i inclusiva on han de coexistir cosmovisions i grups que estan en desacord sobre assumptes fonamentals.

The tradition of liberal thought and the normative discourse of western democracies grant freedom of speech a privileged position. There are several justifications of this freedom: as a warrant of success in the pursuit of truth, as a source of individual satisfaction, as a defence of minorities or as a requirement for democracy. Several limits have been also applied to freedom of speech depending on the context: public order, protection of intimacy and of childhood, the dominant religion, offences and insults or incitement to violence. It is therefore needed to reflect upon the question of the responsible use of freedom. The text will focus on John Milton's and John Stuart Mill's conception of freedom of speech as a first step in the elucidation of its meaning in the context of liberal and inclusive societies where different comprehensive doctrines and human groups that disagree about fundamental issues must coexist.

Daniel Gamper Sachse

LA LÒGICA DE LA NACIÓ

Per tal de mirar d'aconseguir el màxim consens possible d'inici, proposarem com a significat bàsic de la paraula *nació* la següent realitat genèrica: entitat *humana* col·lectiva amb voluntat de singularitat política i/o cultural en el concert mundial dels estats. Si s'accepta aquest punt de partença, hom comprovarà fàcilment com bona part dels discursos o textos que poden escoltar-se o llegir-se entorn de la nació acaben negant o menystenint molt del que de típicament humà ha de tenir aquesta nació, i, per tant, en mostren esbiaixades caricatures, especialment quan es fa referència a les anomenades «nacions sense estat». A través de la comunicació que ara presento, em proposo de reflectir els camins d'aquesta esbiaixada, i, amb l'ajut puntual de la filosofia de Max Scheler, fer veure que el subjecte nacional, en quant *essencialment* humà, no pot regir-se per una lògica diferent de la que presideix els assumptes individuals, entenent el substantiu «lògica» de manera convenientment laxa.

In order to achieve the greater possible consensus from the beginning, we will propose as the basic meaning of the word 'nation' the following generic reality: collective *human* entity with the aim of political and/or cultural singularity regarding the puzzle of states in the world. If this starting point is accepted, we will easily see how many speeches or texts that we can listen or read about nation, refuse or undervalue a great part from the typically human things which define it, so that these speeches or texts show a bizarre caricature of nation, specially when the so called "nations without state" are referred to. Throughout this exposition I will try to show the ways of this mislaying, and, with the occasional help of the philosophy of Max Scheler, show that nations, as *essentially* human, can't be governed by a kind of logic different from the logic which governs individual matters, at least if we understand by 'logic' something conveniently lax.

Carles José i Mestre

UNA REFLEXIÓ SOBRE LES FILOSOFIES NEOCONSERVADORES DE LA HISTÒRIA: FUKUYAMA I HUNTINGTON

Aquest escrit és una reflexió sobre les propostes teòriques de Francis Fukuyama (*Fi de la història*) i Samuel P. Huntington (*Xoc de civilitzacions*), les quals han tingut una gran influència en el pensament filosòfic polític actual. Aquestes dues visions sobre la història aparentment contradictòries (trionfalisme vs. amenaça) han complert amb la funció d'omplir l'espai deixat en l'imaginari polític com a conseqüència del final de la Guerra Freda. L'interès principal d'aquests discursos no radica en la veracitat o no dels seus plantejaments (difícilment contrastables), sinó en la seva eficàcia a l'hora de simplificar i delimitar el *pensable*, i establir els termes del que *ha de ser* un debat filosòfico-polític o metapolític. Acceptar sense crítica aquests discursos, excessivament autocomplaents, té l'efecte pervers de fer-nos descendir *del logos al mite*. D'aquest retrocés tracta el següent escrit.

This paper is an enquiry on the theoretical proposes established by Francis Fukuyama (*End of history*) and Samuel P. Huntington (*Crash of Civilizations*), proposes which has showed a great influence on recent thought in Political Philosophy. These two visions about History, though contradictories in appearance (Triumphalism vs. Threat), have performed the function of filling a space created in the political imaginary by the end of the Cold War. The principal interest about these discourses does not rest on the veracity, or not, of their approaches (a question of difficult resolution), but in its efficacy to simplify and delimit the *thinkable* and to establish the terms of what *has to be* discussed in Political Philosophy and Metapolitics. To accept these too indulgent discourses without criticism has the perverse effect of making us descend from *logos to mythos*. This writing is about that drawing back.

Joan Lara Amat i León

**EROTISME I PRUDÈNCIA:
LEO STRAUSS I ELS LÍMITS DE LA FILOSOFIA**

Podem entendre el pensament de Leo Strauss com un intent reeixit per pensar la filosofia a la llum de les seves possibilitats més altes. Strauss reserva, ben platònicament, per a l'eròtica filosòfica el do natural i políticament inquietant de la imprudència. El filòsof *qua* filòsof, no és gens partidari del pacte. És, per tant, un alienat. És el primer preu a pagar per fer realitat la dimensió sinòptica de la filosofia. El segon preu és inherent a la presa de consciència que la sinopsi de tot és inabordable. La contradicció que aquí es posa de manifest suposaria una condemna a mort per a la filosofia si el tot fos noèticament homogeni. Però si aquest no fos el cas, llavors seria possible, almenys com a hipòtesi de partença, tant la recuperació de la «zètesi» socràtica com de la diferència, oblidada per la Il·lustració, entre salut i veritat.

**EROTICISM AND PRUDENCE:
LEO STRAUSS AND THE LIMITS OF PHILOSOPHY**

We could understand the thought of Leo Strauss as a successful attempt to think the philosophy in the light of its higher possibilities. Strauss reserves, platonically, for the philosophical erotic the natural, but politically disquieting gift of the imprudence. The Philosopher *qua* philosopher is not concerned a bit about by gentlemen's agreement. He is, therefore, alienating. This is the first price he has to pay in order to do reality the synoptic dimension of the philosophy. The second price is inherent to the becoming aware of the synopsis of the whole is unapproachable. The contradiction that is shown here would suppose a sentence of death for the philosophy if the whole were noetically homogenous. But if this was not the case, then would be possible, at least as departure hypothesis, both the recovery of Socratic "zetesis" and the difference, forgot for the Illustration, between health and truth.

Gregorio Luri Medrano

SOBRE ELS MECANISMES D'ADSCRIPCIÓ A IDEES POLÍTiques EN LES DEMOCRÀCIES LIBERALS: LES AFINITATS ELECTIVES

L'objectiu del text és recuperar el concepte weberiano-goethià d'«afinitat electiva» per tal d'oferir una explicació de com es donen els processos d'identificació amb grups i idees en les societats democràtico-liberals. El concepte pot ser útil per a entendre que les adscripcions a idees polítiques es produeixen tant, com afirma Richard Rorty, per la seducció (afinitat, simpatia) envers determinats col·lectius i estils de vida com, també, per la racionalitat normativa de les mateixes idees, és a dir, pel fet que la nostra elecció es basa en arguments i justificacions de com les idees escollides s'insereixen en sistemes de creences que considerem internament coherents i lògicament consistents. Així, en la primera part del text presentem Weber com a pont entre les lectures habermasiana i rortyana de la modernitat i suggerim que, malgrat les eternes discussions entre aquests dos autors, les seves aportacions poden llegir-se en clau de complementarietat: mentre la seducció pot operar en el pla psicològic, en l'elecció entre continguts de valor incommensurables, l'argumentació i fonamentació es mou en el pla lògic. Però ambdues dimensions, psicològica i lògica, són indestriables en el subjecte que pensa.

Tanmateix, en la segona part del text fem referència a la diagnosi weberiana de la modernitat, com a moment en què l'orientació a fins, el pensament tecnocràtic, tendeix a substituir l'orientació a valors, és a dir, a foragitar la racionalitat normativa (l'exigència de justificacions) i a imposar la racionalitat estratègic-instrumental en tots els àmbits de la praxi, convertint l'elecció en pura deducció de mitjans per a fins donats. Malgrat que Weber manté l'esperança en l'individu heroic que no sucumbeix, que no s'adapta definitivament al sistema sinó que el critica, no podem més que deixar apuntada la següent paradoxa: fins a quin punt les actuals «afinitats electives» no es redueixen a una elecció entre allò que avui és possible en el marc (inqüestionable) de la democràcia liberal? ¿No és utòpic confiar en un subjecte capaç d'alçar-se sobre la seva civilització per intentar promoure no solament diversos graus de reforma sinó fins i tot una veritable transformació social?

Marta Olivé Manté

“ELECTIVE AFFINITIES” AS MECHANISMS TO EXPLAIN ADSCRIPTION TO POLITICAL IDEAS IN LIBERAL DEMOCRACIES

This text aims at recuperating the weberian-goethian concept of “elective affinities” to provide an explanation for the processes by which individuals identify themselves with groups and ideas in liberal-democratic societies. The concept of “elective affinities” may be useful to understand that adscription to political ideas is due to seduction (affinity, sympathy) for specific groups and lifestyles, as meant by Rorty, but also due to the normative rationality of the ideas, that is, due to the fact that our election is based on arguments and justifications of how the selected ideas can be articulated within belief systems, which we consider internally coherent and logically consistent. Therefore, in the first part of this article we introduce Weber as an intermediary between the habermasian and the rortyan interpretation of modernity, and we suggest that, in spite of the non-stop philosophical debate between these two authors, their contributions may be understood as rather complementary: whereas seduction operates at the psychological level, when choosing between incommensurable value contents, argumentation and foundation operate at the logical level. But both dimensions, psychological and logical, cannot be separated from one another in a thinking subject.

Nevertheless, in the second part of the text we refer to the weberian diagnosis of modernity, as a moment in which rational orientation to ends, that is, technocratic thinking, tends to substitute rational orientation to values, that is, tends to expel normative rationality (justification requirements) and to impose means-ends rationality in all aspects of daily praxis. Although Weber keeps hope alive for an heroic subject who does not yield, who does not adapt definitively to the system but who criticises it, a paradox shall be noted: how can our “elective affinities” be more than an election among possibilities, which do not put into question liberal democracy itself? Isn't that an utopy to rely upon the possibility that a subject emerges from its own civilisation and tries not only to promote reforms but also to promote a real social transformation?

Marta Olivé Manté

EL LLOC DE L'EDUCACIÓ EN LA FILOSOFIA POLÍTICA COM A FILOSOFIA PRIMERA EN L'OBRA DE LEO STRAUSS

Una de les principals aportacions amb què l'obra de Leo Strauss ha proveït la renovació dels estudis platònics a Catalunya ha estat la consideració segons la qual en la filosofia política clàssica i en especial en els diàlegs platònics se'ns mostraria que, abans que una filosofia que s'ocupi de la ciutat, i molt especialment del règim, com a objecte de reflexió específic al qual una branca de la filosofia dedica la seva recerca, o sigui abans que una *filosofia política* pròpiament dita, es faria necessària, *primerament*, urgentment, una filosofia destinada a entendre quin és el seu lloc i el seu paper en la ciutat, és a dir, una filosofia *política*, i, en conseqüència, un saber que permetés dissenyar i gestionar les condicions a través de les quals fer viva la filosofia en la ciutat, com també promoure-la, és a dir, una política *filosòfica*. En aquest sentit, aquesta comunicació vol explorar el lloc que quedaria reservat a l'educació en aquest tomb polític al qual es veu avesada la filosofia, tal com quedaria representat en la mateixa obra de Leo Strauss a través de les nocions d'art d'escriure i d'educació liberal.

One of the main contributions that the work of Leo Strauss has provided to the platonic studies renewal in Catalunya has been the consideration regarding that classical political philosophy and specially the platonic dialogues would have showed that before a philosophy dedicated to reflect on the city, and specially on the regime, as the specific object of research of a certain branch of philosophy, that is, before a *political philosophy*, would be *firstly* and urgently necessary, a philosophy bound to understand what is its place and its role in the city, that is, a *political* philosophy, and as a result of that, a wisdom that would provide the possibility for designing and managing the conditions through which make alive the philosophy the philosophy in the city, as well as promote it, that is a *philosophic* policy. In this sense, the presentation of this paper wants to explore the place that would be reserved to education in the political turn to what philosophy is pushed, as it would be showed in the work of Leo Strauss through the notions of art of writing and liberal education.

Àngel Pascual Martín

EL DRET DE GENTS: EL COMPLICAT SALT DE LA TEORIA RAWLSIANA

Des del seu començament, la teoria política de John Rawls es centra en la proposta d'uns principis de la justícia per a l'estructura de les societats democràtiques occidentals. Serà a la fi del anys noranta quan aplicarà la seua teoria a les relacions entre les societats democràtiques i no democràtiques. Però aquesta expansió no està lliure de problemes. En la meua comunicació vull exposar les principals objeccions que cal fer a la proposta rawlsiana del dret de gents.

THE RIGHT OF PEOPLES: THE DIFFICULT JUMP OF THE RAWLSIAN THEORY

From its beginning, the John Rawls's political theory focuses on the proposal of the principles of justice for the basic structure of western democratic societies. At the end of the nineties Rawls will apply his theory to the relations between the democratic and non democratic societies. But this expansion has some problems. My paper explains the main objections of the Rawlsian Law of peoples.

Pedro Jesús Pérez Zafrilla

IDEA D'EUROPA

Europa és una realitat mundial. Tanmateix, es manifesta de manera contradictòria: d'una banda, com a imperi de la llibertat, de la pau i de la prosperitat; de l'altra, com a tirania, violència i pobresa. En la present comunicació proposem una comprensió d'Europa a partir de tres dimensions diferents: la dimensió de la identitat i del benestar; la dimensió de la racionalitat i de l'efectivitat, i finalment la dimensió de l'activitat i de la temporalitat. Cadascuna d'aquestes dimensions produeix efectes contraposats. El desig humà pretén una coincidència d'aquestes dimensions interiorment contradictòries; així, en la dimensió de la identitat i del benestar, somiem la identitat d'Autoconsciència i Omnipotència; en la dimensió de la racionalitat i de l'efectivitat, la de la Transcendència i de la Bondat; i en la de l'activitat i de la temporalitat, la identitat d'Eternitat i de Bellesa. Però, atès que som éssers limitats, aquesta consciència és impossible, i qualsevol intent en aquesta línia acaba en el dolor i la decepció, com ho mostren, en l'àmbit polític, els totalitarismes del segle XX. Al contrari, atès que som éssers finits, solament ens resta continuar l'obra, sempre precària, de conciliar els oposats en cadascuna de les dimensions d'Europa.

Josep Maria Porta Fabregat

IDEA OF EUROPE

Europe is a whole world. Nevertheless, it is presented as a opposed form: on one hand, like empire of freedom, peace and prosperity; on the other hand, like tyranny, violence and poverty. In this talk, we propose to understand Europe from three different dimensions: the dimension of the identity and the well-being, the dimension of the rationality and the effectiveness, and finally the dimension of the activity and the time. Each one of theses different dimensions produces opposed effects. Human desire tries to identify theses inner contradictory dimensions; thus, in the dimension of the identity and the well-being we dream about the identity of Self-conscience and Omnipotence; in the dimension of the rationality and the effectiveness, about the identity of Transcendence and the Goodness; and in the dimension of activity and the time, about the identity of Eternity and the Beauty. But, as we are limited beings, this identity is impossible, any attempt in this line finishes in the pain and the deception, as they show in the political field, the totalitarianisms of 20th. Century. On the contrary, given our limits, we can only continue with this work, always precarious, of conciliating the opposite realities in each of the dimensions of Europe.

Josep Maria Porta Fabregat

L'ACCIÓ I EL DISCURS EN HANNAH ARENDT

Segons Hannah Arendt, la condició humana determina necessàriament els dos canals exclusius i indispensables de què disposen les persones per a revelar-se com a tals enmig de la societat: l'acció i el discurs. Per mitjà del discurs i de l'acció les persones són úniques i lliures, distingint-se així de la resta d'éssers i objectes del món. Aquesta forma de revelar «qui són», en contraposició a «què són», constitueix una de les tres «activitats humanes fonamentals» en Arendt: l'acció.

En aquestes pàgines es pretén d'aprofundir en aquests conceptes, com també en les seves implicacions pel que fa a la pluralitat, la llibertat i la política.

According to Hannah Arendt the human condition determines necessarily the two exclusive and indispensable channels which human beings have at their disposal in order to disclose themselves as such within society: speech and action. Through action and speech human beings are unique and free, distinguishing themselves thus from all other beings and objects of the world. These two ways of disclosing their “whoness”-as opposed to their “whatness”- constitutes one of the three “fundamental human activities” exposed by Arendt: action.

This essay examines these concepts in depth as well as reflecting on the implications therein as far as plurality, liberty and politics.

Wendy M.R. Simon

**LA CIUTAT IDEAL DE GLAUCÓ:
EL PROBLEMA DE LA *PLEONEXÍA* EN PLATÓ**

La *pleonexía* és una categoria platònica més complicada del que pot semblar. El fet que vagi associada tradicionalment a les posicions de Cal·icles i Trasímac ha dut a identificar-la erròniament amb la injustícia. Tot i això, el primer que ens indica *La república* és que la *pleonexía* no és únicament el motor constitutiu de tota ciutat, sinó el punt de referència decisiu de la concepció platònica de la justícia. És aquí on rau la paradoxa del trànsit de la ciutat saludable de Sòcrates a la ciutat malalta de Glaucó: ben lluny de representar la pèrdua de la justícia, es defineix com la possibilitat de reflexionar la ciutat des de la tensió permanent entre la indeterminació pròpia de la *pleonexía* i el límit que ha de reconduir-la políticament.

Pleonexia is a platonic category that is much more complicated than one could think. The fact that it has been traditionally associated to the positions held by Calicles and Thrasimachus has led to its erroneous identification with injustice. However, the first aspect pointed out in *The Republic* is that *pleonexia* is not only the constitutive engine behind every city, but also a fundamental referential point of the platonic conception of justice. There lies the paradox of the transit from Socrates' healthy city to Glauco's feverish city: far from representing the loss of justice, it is defined by the possibility to conceive the city from the permanent tension between *pleonexia*'s common indetermination and the limit that must redirect it politically.

Nemrod CarrascoNicola

SOBRE EL CONCEPTE DE SOBIRANIA

És gairebé un tòpic entre els entesos afirmar que la situació mundial actual ha posat en qüestió el funcionament i la idoneïtat de les entitats polítiques que l'han organitzada fins avui. Allò que el marxisme exigia com a propi del moviment revolucionari, l'internacionalisme, ara és defensat aferrissadament pel pensament liberal, que ahora condemna qualsevol oposició a aquesta lògica inexorable amb l'etiqueta de «nacionalisme» o, en el pitjor dels casos, de «totalitarisme». La nova configuració d'institucions i organitzacions polítiques i econòmiques d'abast mundial hauria d'obeir a la necessitat de crear entitats que responguessin, precisament, a la situació mundial. D'aquí es derivaria, entre altres coses, la dubtosa crisi de la forma política «Estat-Nació», provocada per l'esfondrament (en alguns casos, benvingut assassinat) del concepte de sobirania. La il·legitimitat d'aquest concepte consistiria en el fet que aquest es fonamenta en dues situacions, per principi *violentes*: la constitució externa derivada del dret conquesta, és a dir, la independència; i la constitució interna per revolució, revolta o cop d'estat. Així, el concepte de sobirania implicaria necessàriament el concepte de guerra, sigui civil o internacional. Per tant, la gran virtut de les noves entitats polítiques (*el nou ordre mundial*) estaria en el fet que no han sorgit de cap guerra, sinó que s'han format mitjançant altres mecanismes (siguin aliances, pactes, unions, organitzacions supranacionals, etc.).

Parteixo de la idea que la sobirania és i continuarà essent, per molt que no en vulguem dir «sobirania» o intentem deconstruir-la, el concepte polític fonamental. Romandrà, encara que la defugim, perquè és una qüestió indefugible, sota preu d'esclavitud, ja que té que veure amb el simple fet d'*existir*, té una caràcter estructural, immanent i remet a quelcom molt senzill: *qui decideix i què decideix?* En la diferència entre les respostes comença el conflicte, és a dir, la política. Així, el problema no comença amb l'estructura de la sobirania, sinó justament després, quan assignem subjectes i matèria a la decisió sobirana. Considero que interpretar filosòficament aquest concepte és clau per a entendre quin tipus d'entitat política és «Catalunya».

Gerard Rosich Pagès

ON SOVEREIGNTY

It is almost commonplace among the experts to affirm that the current world-wide situation has put the operation and the suitability of the political entities who have organized it until today in question. What Marxism required as typical of the revolutionary movement, the internationalism, is now defended persistently by the liberal thought, which any opposition to this inexorable logic condemns at the same time with the label of "nationalism", or in the worst case, of "totalitarianism". The new global configuration of political and economic institutions of world-wide reach should obey to the need to create entities that reply, precisely, to the world-wide situation. From here, the doubtful crisis in the political form "State-Nation" would be derived among other things from the collapse (in some cases, even including murder) of the concept of sovereignty. For the liberal thought the illegitimacy of this concept would consist in what is founded in two situations, which are by principle violent: the external constitution derived upward conquest that is the independence; and the internal constitution for revolution, revolt or coup d'état. Thus, the concept of sovereignty would imply necessarily the concept of war, either civil or international. Therefore, the great virtue of the new political entities (the new world order) would consist in the fact that they have not appeared from any war, but they have been educated through other mechanisms (alliances, pacts, unions, supra-national organizations, etc...).

I start from the idea that sovereignty will continue being the fundamental political concept, even though we avoid it, because it is an unavoidable question, under price of slavery, since it has to deal with the simple fact of *existence*, it has structural, immanent features and remits to something very simple: *who decides what?* In the difference between the answers is where the conflict starts, that is to say politics. Thus, the problem does not start with the structure of the sovereignty, but right afterwards, when we assign subjects and matters to the sovereign decision. I consider that interpreting this concept philosophically is a key to understand which type of political entity is "Catalonia".

Gerard Rosich Pagès
Felip Martí i Jofresa

ERIC VOEGELIN, LECTOR DE PLATÓ

La comunicació versarà sobre la lectura que fa Eric Voegelin de l'obra platònica. Eric Voegelin (1901-1985) és un polític i filòsof germano-americà que escriu una extensa obra d'una considerable influència, sobretot als Estats Units i a Alemanya. En el nucli del seu pensament hi trobem la pretensió de formular una teoria que permeti explicar l'ordre en relació a l'home, la societat i la història. La seva teoria de l'ordre (exposada en la seva obra magna *Order and History*) el condueix a establir les bases per a una nova ciència política, una crítica de les ideologies, com també de l'explicació de la modernitat a partir de la noció de gnosi. La comunicació es dividirà en dues parts. En la primera part farem una breu introducció a la vida i obra d'Eric Voegelin. En la segona part ens centrarem en la seva lectura de Plató. Exposarem aquells elements de l'obra platònica que serveixen a Voegelin per a estructurar el seu projecte i els llocs on podem trobar-los. Així mateix aclarirem les bases interpretatives que emprà l'autor en la lectura de Plató, procurant d'emmarcar-les en la situació de les interpretacions contemporànies del filòsof atenès.

ERIC VOEGELIN, READER OF PLATO

This communication focuses on Eric Voegelin Plato interpretation. Eric Voegelin (1901-1985) is an american-german political scientist and philosopher, who have had an important influence particularly in USA and Germany. The core of his thought is to formulate a theory of men, society and history, based on the notion of order. His theory of order (expounded in *Order and History*) leads him to establish the basis for a new political science, to a critic of ideologies, as well as to an explanation of modernity from the notion of *gnosi*. This communication splits in two parts. First we give a brief introduction to the life and work of Eric Voegelin. In the second part, we focus in his interpretation of Plato. We show the elements of the *Corpus Platonicum* that Voegelin uses to organize his project, and where to find them. We place the interpretation Voegelin uses for reading Plato, in the context of the contemporary interpretations.

Bernat Torres Morales

ÉS POSSIBLE UNA FILOSOFIA DE LA VIDA EN EL SEGLE XXI? BREU ANÀLISI COMPARATIVA DEL VITALISME DE NIETZSCHE, ORTEGA Y GASSET I PETER SLOTERDIJK

En aquest treball ens proposem de contrastar les teories filosòfiques de Friedrich Nietzsche i de José Ortega y Gasset des de diverses perspectives centrals en el pensament de tots dos autors: (i) el vitalisme; (ii) la moralitat i els valors; (iii) la teoria epistemològica, i (iv) l'anàlisi de la decadència europea. La comparació que durem a terme ens ajudarà a aprofundir en els sistemes ontològics de Nietzsche i d'Ortega y Gasset i a explorar les seves comunalitats. Tot seguit (v) argumentarem que el filòsof contemporani Peter Sloterdijk dóna nova vida a aquesta filosofia de la vida, partint de les runes de la II Guerra Mundial i la Guerra Freda i enmig de l'emergència del terrorisme internacional, particularment en la seva crítica de la raó cínica, la seva teoria del «quinisme» i la seva anàlisi de les microsferes.

In this paper we compare the philosophical theories of Friedrich Nietzsche and José Ortega y Gasset from points of view that are central to their thought: (i) vitalism; (ii) morality and values; (iii) epistemology, and (iv) European decadence. This comparison will enable us to better understand the ontological systems of Nietzsche and Ortega y Gasset and to explore the commonalities between them. Finally, (v) we will argue that the contemporary philosopher Peter Sloterdijk gives birth to yet a new version of this philosophy of life, that emerges from the ruins of World War II and the Cold War and in the midst of international terrorism, especially in his critics of cynical reason, his theory of “chinism” and his analysis of micro-spheres.

Jaume Urgell

LA DIVISIÓ DE TREBALL ÈTIC ENTRE LES ONGs I LA CLASSE POLÍTICA

En aquesta comunicació em proposo d'abordar des del punt de vista ètic una qüestió: si hi ha una relació inversament proporcional entre l'èxit de les ONGs i el descrèdit de l'anomenada «classe política». Si hi fos, aquesta relació podria veure's com un cas més de la tradicional oposició entre ètica i política. Per a tractar aquesta qüestió consideraré de quines maneres se sol presentar el conflicte entre ètica i política. La conclusió –molt temptativa– que en trauré és que el que realment succeeix és una divisió de treball «ètic» entre les ONGs i la classe política.

In this paper I am going to tackle from an ethical point of view the following question: is there an inversal relation between NGO's success and the so-called "political class" bad reputation. If there was such a relation one could see it as a new edition of the traditional opposition between ethics and politics. In order to deal with this question I am going to consider the ways the conflict between ethics and politics take place. My conclusion -quite temptative- is going to be that what really is at stake is a division of "ethical" labour between NGO and politics.

Joan Vergés Gifra

CAP A UNA NOVA RESPONSABILITAT VIRTUAL?

Aquesta comunicació vol plantejar la qüestió de la responsabilitat moral i la responsabilitat legal en el context de les noves realitats científiques i en concret respecte de la intel·ligència artificial i la realitat virtual. Aquest plantejament permet de considerar la qüestió de la identitat personal i la llibertat a la llum dels nous horitzons de la ciència, i preguntar-se si és possible, d'un costat, predicar de la intel·ligència artificial una nova identitat personal susceptible de ser responsable legal, i, de l'altre costat, si és possible predicar una nova identitat personal en el context de la realitat virtual susceptible així mateix de ser subjecte de responsabilitat legal. Del que es tracta, en definitiva, és de qüestionar-se si és possible arribar a considerar tant la intel·ligència artificial com la realitat virtual com a noves realitats diferenciades, i en certa manera complementàries, susceptibles de ser considerades com a noves realitats autònomes i per això susceptibles de generar un nou camp de responsabilitat, o si per contra el constant desenvolupament de nous fenòmens com la intel·ligència artificial o la realitat virtual, com també altres línies d'investigació principalment en el camp de les noves tecnologies, la psicologia, la física i la neurociència, no són més que mers instruments de comprensió de la realitat que potser podrien derivar en nou replantejament de la qüestió de la responsabilitat.

Manuel Miró

Giulio Ruffini

TOWARDS A NEW VIRTUAL RESPONSIBILITY?

This communication address the issue of moral and legal responsibility in the context of new scientific and technologic realities, and concretely, with regards to Artificial Intelligence and Virtual Reality.

We analyze the concepts of personal identity and freedom in light of recent developments in science and technology, and ask, on the one hand, weather an Artificial Intelligence can be assigned with an identity and associated responsibility, and on the other, to what extent a personal avatar is suceptible of legal responsibilities.

The key issue is if it is possible to consider, both Artificial Intelligence and Virtual Reality, as new differentiated realities and in a certain way complementary capable of being considered to be new autonomous realities. Consequently, should both be capable of generating a new field of responsibility, or, on the contrary, the constant development of new phenomena like Artificial Intelligence or Virtual Reality, as well as other lines of research principally in the field of the new technologies, psychology, physics and neuroscience, are not more than mere instruments to comprehend reality and that, probably, could derive in a new rethinking of responsibility.

Manuel Miró

Giulio Ruffini

L'ALTRUISME EN L'OBRA FILOSÒFICA D'IRIS MURDOCH

La noció d'altruisme és clau tant en l'obra literària com en l'obra filosòfica de Murdoch, encara que aquesta paraula no sigui gairebé mai emprada per l'autora.

Ens limitarem en aquesta ocasió a les obres estrictament filosòfiques de Murdoch a fi d'analitzar com per a ella el desenvolupament moral solament és possible per als qui són capaços d'oblidar-se de si mateixos i d'atendre i reconèixer els altres sense convertir-los en una extensió del seu propi jo. Caldrà veure com l'autora contraposa un altruisme entès com a diàleg (crítica al jo-tu de Buber) a un altruisme basat en una atenció perceptiva d'arrel platònica. Així l'altruisme en Murdoch suposa un continu procés de veure atentament els altres sense caure en cap falsa consolació del propi jo.

ALTRUISM IN IRIS MURDOCH'S PHILOSOPHICAL WORKS

The notion of altruism is crucial both in Murdoch's philosophy and novels, although 'altruism' is not a word regularly present in her texts.

Here we will focus only in her philosophical works to analyze how for Murdoch moral advancement is possible only for those who are able to lose themselves and attend to the concerns of others. We will show Murdoch's rejection of altruism understood as a dialogue (like in the Buber's I-Thou encounter). On the contrary, we will find in the philosophical works of Murdoch that altruism is based on looking and attention. This Platonic altruism is explained as a continuous process of seeing individuals and allows us to reject the false consolations of our self.

Misericòrdia Anglès Cervelló

SOBRE REDISTRIBUCIÓ I RECONeixEMENT. EI RECONeixEMENT DE DRETS COL·LECTIUS

El paper central del reconeixement per a l'ètica contemporània ha estat subratllat per nombrosos autors, des de perspectives diferents. Axel Honneth ho ha fet des de la teoria crítica, Nancy Fraser des del feminisme i la teoria política. En aquest treball es presenta el debat que mantenen Nancy Fraser i Axel Honneth sobre si el reconeixement és el concepte bàsic sobre el qual es pot construir l'ètica i la justificació de la normativitat (Honneth) o si cal complementar-lo amb un concepte de redistribució per a poder respondre adequadament als diferents problemes de la justícia (Fraser). També es consideren alguns arguments contraposats sobre la proposta que el reconeixement implica l'acceptació d'alguns drets col·lectius a més dels drets individuals.

ON REDISTRIBUTION AND RECOGNITION. THE RECOGNITION OF COLLECTIVE RIGHTS.

The central role of the recognition for the contemporary ethics has been underlined by several authors, from different perspectives. Axel Honneth has done it from the critical theory, Nancy Fraser from the feminism and the political theory. This paper presents the debate between Nancy Fraser and Axel Honneth on if the recognition is the basic concept, that does possible to construct the ethics and the justification of rules and regulations (Honneth), or if it is necessary to complement it with a concept of redistribution, to be able to answer adequately the different problems of the justice (Fraser). The paper considered also some opposed arguments on the view, that the recognition should involve the acceptation some collective rights besides the individual rights.

Margarita Boladeras Cucurella

ESBÓS D'UNA ÈTICA UNIVERSAL LUL·LIANA

Per a Ramon Llull l'home és l'«animal homificant», l'únic que, en participar de la matèria i forma de l'univers, s'edifica a si mateix. La Virtut anímica que dota l'ànima racional de Memòria, Enteniment i Voluntat és l'espai on es forja el principi de l'acte-determinació humana i de la seva Consciència. El fonament de l'Ètica Universal i Transcendental lul·liana està en el fet que tots els homes, de qualsevol raça o credo, posseeixen la Virtut trina actualment en l'Ésser, i, d'igual manera, tots són capaços de pensar, entendre i estimar. Això no significa pas ruptura amb el diví, car és Déu qui conserva cada criatura en l'Ésser; conseqüentment, és immanent al seu actuar, però significa una nova visió de Déu com a potencializador i col·laborador en l'actualització de la seva perfecció. Així com tinc llibertat per a realitzar allò que em perfecciona en l'Ésser, puc utilitzar malament aquesta llibertat i comprometre l'Ésser. El mal-ús desvirtua la Intenció que no segueix l'Enteniment, possibilitant l'ancoratge del Vici. El viciós abomina el seu Ésser i desconeix que està en el Mal, ja que sense l'esclariment de la Virtut la Memòria no contempla, l'Enteniment no entén i la Intenció no ama.

PARAULES CLAU Llull; Ètica; Ésser; Virtut; Trinitat.

Cilea Da Silva Dourado

I SKETCH OF A TRANSCENDENTAL ETHICS LULLIANA

For Llull man is the “humanizing animal” (the one that humanize his context), the only one that while participating in the matter and form of the universe he builds himself. The psychic Virtue that endows the rational soul of Memory, Understanding and Will is the space where the Conscience and the first cause of the human self-determination are forged. The basis of the Lullian Universal and Transcendental Ethics is that all men of any race or belief possess the trinitary Virtue which supports them on being, as well as all of them are able to think, to understand and to love. This doesn’t mean a rupture with the divine, because it is God who keeps each creature on being, consequently He is inner its actions. It means a new vision of God as the one that enables the human essence and contributes updating human perfection. Since I have the freedom to accomplish it that improves me on being, I can use this freedom in a wrong way and go against being. The bad use of freedom depreciates Willing, that doesn’t follow Understanding, allowong Vice to fix. The vicious abominates his Being and ignores he is in the Evil, because without the illumination of Virtue, the Memory doesn’t meditate, Understanding doesn’t understand and Willing doesn’t love.

KEY WORDS

Ramon Llull; Ethic; Be; Virtue, Trinity

Cilea Da Silva Dourado

**TRIANGULACIONS HERMENÈUTIQUES POSTMODERNES
(FILOSOFIA MORAL DAVANT UNA CULTURA DE LA FRIVOLITAT?)**

El món d'avui té problemes, no hi ha dubte. Des de la perspectiva filosòfica personalista cal considerar que algunes de les seves dificultats provenen de la inèrcia socioeconòmica, a la qual acompanyen –unes vegades, de retruc; i altres, com a factors desencadenants– valors, hàbits i actituds no exempts d'insensibilitat moral i, sovint, propiciadors d'interessos poc legítims i de fanatismes presents en la cultura postmoderna.

L'enfocament metòdic utilitzat parteix de l'aplicació de triangulacions conceptuals en diferents registres socioculturals i antropològics, a partir de la triple estructura antropològica essencial que modela el nostre discurs, a saber: aprofundiment en el si humà, persistència pràctica en el compromís i perspectiva esperançada en la superació de tot risc. A la fi, la noció de saviesa pràctica sintetitza la triplicitat anterior i fonamenta tot discurs pràctico-moral plausible al servei de la persona humana.

**POSTMODERN HERMENEUTIC TRIANGULATIONS
(MORAL PHILOSOPHY AGAINST A CULTURE OF FRIVOLITY?)**

Today's world has no doubt problems. From an personalist philosophical perspective, some of the difficulties come from socio-economical inertia, which is accompanied, sometimes by chance and others as influential factors, by values, habits and attitudes non-exempt of moral insensitivity, and often the cause of the rather illegitimate interests and fanaticisms so present in postmodern culture.

The methodological approach used stems from the application of conceptual triangulations in different sociocultural and anthropological registers, from the triple anthropological essential structure that shapes our discourse, that is: going deeper into the human being, persisting praxis in commitment and a hopeful perspective to overcome any risk. In sum, the notion of practical wisdom synthesizes the three-folded approach mentioned above and constitutes any plausible practical-moral discourse at the service of human beings.

Albert Llorca Arimany

RESUM DELS AFORISMES DE LA VIDA DIÀRIA

En el darrer concurs literari de la festa de Sant Jordi del meu Institut d'Educació Secundària (IES) vaig escriure una sèrie d'aforismes sobre el que ens passa en les nostres experiències diàries i que formen part de la nostra existència. No tenen cap mena d'importància, perquè són vivències personals que han passat a l'àmbit de la reflexió en forma de llambregades mentals. Això segurament formaria part d'una manera d'entendre la filosofia propera a l'autobiografia: la reflexió d'allò que a tots ens passa o pensem alguna vegada o altra en la vida. No ha de ser, és clar, un examen de consciència i potser hauria de ser un examen de la pròpia consciència. La seva particularitat seria que cadascú podria expressar allò que li succeís en relació als altres segons la seva pròpia subjectivitat o, com diria Nietzsche, des de la seva pròpia perspectiva. Cal disposar d'una dosi de cultura filosòfica i recollir el millor que anem trobant pel camí del coneixement.

La temàtica utilitzada té tres moments: un primer, que tracta grans temes generals (creativitat, silenci, llenguatge, pensament i filosofia); un segon, que forma la gran part del cos del treball sobre temes vitals (vida, mare, amor, solitud, treball, mort, generositat, amicitat, odi i malaltia); un tercer, que conté tres recomanacions per a anar fent el camí (llegir, música i finalitat). Tot això es podria situar dins algun àmbit de l'ètica o podria formar part d'alguna ètica.

Pel que fa al contingut, es manifesta un sentit de pèrdua, d'abandonament o, si es vol, d'allunyament; és a dir, que el subjecte és desplaçat de la seva ubicació habitual per diferents motius (segurament molt altruistes, però inconscients), els quals produeixen un cert malestar. Hi entra també en joc la manca de comunicació que predomina, caracteritzant-la, en la nostra societat. Igualment, l'individualisme creixent en molts àmbits no fa més que reforçar la noció de subjecte feble, com deia Miguel Morey. Tot això no fa res més que entorpir l'activitat humana produint un bona dosi de frustració i desencís. I, com a resultat, l'amicitat, les bones relacions, que podrien sobreviure, queden malauradament anul·lades. Tot fa pensar que en el món de les tecnologies de la comunicació estem francament descomunicats i, a més a més, descontents i malhumorats.

Malgrat aquesta classificació tripartida, hi ha una voluntat de continuïtat entre cada aforisme, car tot el que diem és com la vida mateixa o com el fluir dels rius d'Heràclit. Finalment, s'ha fet servir l'aforisme perquè és un mitjà d'expressió vàlid en una societat com la nostra, on es té pressa sempre i es vol dir molt, però de forma breu i, per tant, malament. Sobretot per donar sentit a allò que no en té, perquè, com que hem començat errats, la solució també és equivocada.

Manuel Beser Jordà

**L'ÈTICA A TRAVÉS DE LA LITERATURA
(LA REFLEXIÓ MORAL A PARTIR DEL TEXT LITERARI)**

La comunicació exposa les relacions entre ètica i literatura centrant l'atenció en tot allò que permet que un text literari sigui un vehicle de reflexió moral. En un segon moment, la intenció es desplaça cap a indicar de quina manera els textos literaris es poden posar al servei de la docència d'una assignatura com l'ètica.

The paper deals with the relation between Ethics and the Literature centring the attention on all that allows a literary text to be a vehicle of moral reflection. In the second moment, the intention moves towards indicating how a fiction text can be put to the service of teaching Ethics.

Margarita Mauri Álvarez

FILOSOFIA DE L'AMOR I LA MORT

Per què l'amor i la mort formen sovint una parella tan ben avinguda? Sabem que l'art ha recreat amb plaer la passió tònic que sembla que subjau sota les relacions eròtiques. Però, ¿és solament un tòpic estètic, o és la manifestació (potser la més acabada) d'una construcció simbòlica violenta que domina arreu? I molt especialment, en quina mesura la filosofia occidental pot haver-hi col·laborat? Rastrear-la és un dels objectius del present text, amb la intenció d'inserir el fenomen de la violència (dita «domèstica») dins els *gender studies* i els estudis filosòfics en general. Es tracta d'abordar la «violència de gènere» des de la perspectiva d'una ontologia que ha construït una identitat masculina violenta (amb si mateix i amb els altres), i essencialment exclouent de qualsevol alteritat, sobretot la femenina. Segons això, la violència de gènere es fonamenta en una filosofia que construeix un jo també violent, la primera víctima del qual és la intersubjectivitat; és a dir, una subjectivitat totalitària, pretesament universal, que refusa l'alteritat i subsumeix en el seu si –homogeneïtzant-les– totes les diferències. Si l'amor és el *topos* privilegiat de la intersubjectivitat més íntima, no sembla estrany que, davant aquesta impossibilitat de construir-la, sovint les relacions amoroses esdevinguin relacions tòniques envers l'altra. D'aquí que sigui tan fàcil passar de l'anul·lació simbòlica-filosòfica de la feminitat al seu anorreament i mort en l'ordre del real. I, en aquesta síntesi d'amor i mort, la filosofia occidental hi té una responsabilitat ètica i política que l'*acadèmia* quasi sempre ha obviat i gairebé mai no ha assumit com a pròpia. Tanmateix el seu rastre es fa visible arreu, en especial en moments privilegiats com són les figures de la consciència que emergeixen de la dialèctica amo-esclau de Hegel; l'aporètica mirada d'un subjecte que (es) cosifica allà on es diposita, en Sartre; i fins i tot (encara que sembli paradoxal) en la fenomenologia de l'Eros de Lévinas. Resseguir-los des d'aquesta òptica més crítica és també una de les propostes del present treball.

Emília Olivé Vidal

LOVE AND DEATH'S PHILOSOPHY

Why do love and death usually get on so well? We know that art shows with pleasure the thanic passion existing under erotics relationships. Is it only an aesthetic topic or is it the manifestation (perhaps the most important) of a violent symbolic construction present everywhere? Especially, to what extent has western philosophy taken part in it? The aim of this work is to approach the problem of violence (named “domestic”) within both *gender studies* and philosophical studies. We also want to analyse the “gender violence” from an ontology point of view that has collaborated in the construction of violent male identity (with himself and the others) and to exclude female alterity. For this reason, gender violence is based on a philosophy that constructs a violent “I” too, whose first victim is the intersubjectivity; in other words, a totalitarian subjectivity, that pretends to be universal, refuses the alterity and takes upon itself all differences, making them non-existent. If love is the most important *topos* of intersubjective intimacy, it seems clear that love relationships become violence-death of the other, as a consequence of impossibility of a truly gender intersubjective relationship. Therefore, the symbolic-philosophical annihilation of feminity sometimes involves the factic annihilation of female alterity, her death in the real world. In this love and death synthesis, western philosophy has an ethic and political responsibility that the “academy” has usually ignored and hardly assumed as its own. Nevertheless their traces are visible everywhere, especially on Hegel’s dialectic master-slave relationship; on Sartre’s aporetic regard of a subject that is embodied where it is placed; and finally (though it may seem paradoxical) on Eros phenomenology of Lévinas. To follow this more critical approach is also one of the proposals of this work.

Emília Olivé Vidal

FRANCESC DE PAULA MIRABENT I VILAPLANA: LA IMPORTÀNCIA DEL SENTIMENT EN LA CAPTACIÓ DE LA BELLESA

Malgrat la manca de definicions sobre la bellesa, el doctor Francesc Mirabent (Barcelona, 1888-1952) exposa en la comunió entre el judici estètic i el sentiment la ubicació de l'experiència estètica.

En la llengua catalana, el sentiment implica pensament: el verb *estimar* implica un element racional (estimació com a valoració, reconeixement), a diferència d'altres derivacions del verb *amare* llatí.

El sentiment exerceix així una funció estructural, una mena d'unitat de l'esperit en la qual es troben units el conjunt de sentiments morals, socials, religiosos..., i els diversos estats afectius, intuïcions o tendències, sensacions... Tots ells queden units per la intel·ligència (suma d'activitats en què podem conèixer) i la voluntat (suma dels modes actius de la vida psíquica). Aquest concepte de sentiment és el que acaba determinant el gust, on la facultat de jutjar va unificant les representacions en conceptes (que posteriorment l'enteniment tractarà).

El gust, o, millor dit; el judici del gust, és completament necessari, i esdevé un sentit comú en tothom: no en continguts, però sí en la forma. El lliure joc de les nostres facultats en conèixer, la satisfacció en contemplar quelcom bell, ens determinen un valor objectiu que totes les persones posseïm. Aquest sentit comú (*common sense* dels escocesos, o *sensus communis* de Kant) pren especial rellevància en la seva constant tasca de perfeccionament del gust.

Aquesta tasca no pot ser entesa de manera estàtica: les nostres percepcions, estats afectius, tendències, sensacions... van copsant constantment noves dades, en un exercici de perfeccionament que engloba tots els aspectes de la vida de la persona, que ens fa tendir cap a l'ideal de bellesa. L'ideal esdevé una òrbita de perfeccionament personal, que convé guanyar-se dia a dia, on entren en joc totes les facultats de l'esperit.

Jordi Carcasó Díaz

**FRANCESC DE PAULA MIRABENT I VILAPLANA: FEELING
IMPORTANCE TO GET THE BEAUTY**

Although there is a lack of definitions about the meanings of beauty, professor Mirabent (Barcelona 1888-1952), shows aesthetics experience as a phenomenon that goes together with union between the aesthetic judgement and the feeling.

In Catalan language, feeling implies to think: “to love” implies a rational element (love the meaning evaluation or assessment), different from others derivations of the latin “amare”.

As a result, feelings had structural functions, they are like a spirit unity where there are social, moral, religious, or other affected states, intuitions, tendencies, sensations... All of them are unified by the intelligence (activities that allow us to obtain the knowledge), and the will (active ways of the main life). This concept of feeling determines taste, where the judgement faculty unites concepts into representations.

Taste or better said taste judgement, is completely necessary, and implies a common sense for everybody, not referring to contents but to the form: the free movements of our faculties when knowing, the pleasure of staring at something beautiful determines an objective value that all of starting at (common sense of Scottish, or “sensus communis” of Kant) and it takes special possess during the constant task of improving taste.

It is necessary to take into account that that action is found within the dynamics of life, so that it can't be considered in a static way: our perception, affective states, tendencies, feelings... are in continuous process of learning new information, by means of an improvement exercise takes into account all life aspects. Which makes us tend to the ideal of beauty. The ideal becomes like an “Ítaca” of personal improvement, where we find all the spirit faculties.

Jordi Carcasó Díaz

EL SENTIT ESTÈTIC O L'ART DE LA DISTINCIÓ

Des dels seus inicis en el segle XVIII, l'estètica com a disciplina s'ha involucrat en una lluita perseverant per la seva autonomia. Tanmateix, i per poc que un s'acosti al seu argumentari, és fàcil adonar-se que ha estat sempre un tipus de discurs descaradament promiscu, atès que s'ha esgrimit en estreta relació amb la gnoseologia, la metafísica, la història de la filosofia, la filosofia de l'art, la teoria de l'art, la història de l'art, la sociologia de l'art, la crítica d'art, els discursos i les pràctiques curatorials, com també amb les pràctiques artístiques i la seva exhibició, difusió i recepció. D'altra banda, s'ha de constatar que té molt a veure amb la reivindicació d'un àmbit gnoseològic ocultat per la tradició neoplatònica i cristiana i il·luminat de mica en mica per la nova llum filosòfica de la Il·lustració: allò que Kant designà com *el fecund bathos de l'experiència* (*Prolegòmens*, «Apèndix», Ak. IV, 4: 373-4). L'estètica és, entre altres coses, la reivindicació filosòfica de l'àmbit de l'experiència, que gnoseològicament obliga a la consideració d'unes facultats obviades fins al seu sorgiment com a disciplina i que ontològicament dispensa l'atenció més reivindicativa al particular sensible, també relegat per la tradició des d'Aristòtil. Així, les *facultats estètiques* fonamentals s'estenen en un ampli àmbit semàntic que inclou cadascun i la totalitat dels *sentits*, la *sensibilitat* i els *sentiments*, alhora que atorga l'hegemonia gnoseològica a la *imaginació*.

Pels motius que s'aniran adduint en la comunicació, considero que el terme que s'hauria de consolidar com a referent fonamental d'aquest camp semàntic és el de *sentit estètic*, de clar ancoratge kantià. El retorn a aquest terme des de la contemporaneïtat permetrà de presentar les diverses característiques del *sentit estètic* com la capacitat que distingeix el particular sensible i el porta a ser una totalitat simbòlica i, en definitiva, com allò que ens permet deixar de parlar d'un «tros de natura» per a parlar d'un «paisatge», d'una «cara» per a parlar d'un «físic», i d'un «objecte» per a parlar d'una «obra d'art».

Jèssica Jaques Pi

THE AESTHETIC SENSE OR THE ART OF DISTINCTION

However hard aesthetics as a discipline has been struggling in a persistent fight for its autonomy since its beginnings in the eighteenth century, in reality it has always been articulated as a shamelessly promiscuous discourse, which has had to make imperious use of gnosiology, metaphysics, history of philosophy, philosophy of art, art theory, art history, sociology of art, art criticism, curatorial discourse and praxis, artistic praxis and their exhibition, diffusion, and reception. Aesthetics is also closely related to the vindication of a gnoselological field veiled by Platonic and Christian tradition, a field that has been gradually illuminated by the new philosophical light of Enlightenment: what Kant called the *fruitful bathos*, *the bottom-land, of experience* (*Prolegomena*, “Appendix” Ak. IV, 4: 373-4), recalling always the *empirical* connotation of the term *experience* (reiterated in *K.r.V.* B XV-B XIX). Aesthetics is, among others, the philosophical vindication of a field that, gnosiologically, is concerned with the validity of certain faculties forgotten since then, and ontologically, is the most vindicative attention to that which is particularly sensible, and which had also been banished by tradition. The fundamental aesthetic faculties extend themselves in a vast semantic field that includes each and all of the *senses*, as well as *sensibility* and *feeling*; in this field *imagination* is hegemonic.

As I will argue in this paper, the notion that should be placed as fundamental referent in this semantic field is that of the *aesthetic sense*, clearly anchored in Kant’s thought. Recovering this conception from the present moment, I will discuss the several characteristics of the *aesthetic sense* as the capacity that *distinguishes* that which is particularly sensible and converts it into a symbolic totality. In short, I will comment on the *aesthetic sense* as that which allows us to use “landscape” instead of “piece of nature”, to use “work of art” instead of “object”.

Jèssica Jaques Pi

LA POESIA COM A BÀLSAM FILOSÒFIC

Poesia i filosofia són paraules que convoquen les creacions més elevades de l'esperit humà. A Grècia ja es van evidenciar dos camins divergents, els quals van tenir a veure amb el *tracte amb les coses*. El poeta té afecció a les coses en la seva *immediatesa*; a la multiplicitat de les coses capturades en les seves aparences, per bé que aquestes no siguin més que pures ombres. El filòsof, tanmateix, considera que s'ha de cercar *l'ésser ocult* darrere les aparences; desvincular-se del tracte directe amb les coses per ascendir cap a la unitat de la idea. El poeta no té necessitat d'anar a la recerca d'alguna cosa que ja no posseeix. D'aquí que la seva disposició davant la seva escomesa sigui de plenitud; però també de desassossec, per aquesta *sobreabundància* acceptada. El pensador, per contra, se sent sempre com un *indigent*; per això, quan creu haver trobat qualsevol tipus de «pedra filosofal» (se'n digui «idea» o «ésser»), construeix, si pot, un sistema. Oblidem-nos dels poetes i atenem aquells qui frueixen de la lectura de poesia. A ells els suggereixo que prenguin una actitud receptiva: deixar-se envair per la música de les paraules, en un procés *d'immersió*, sense realitzar confrontacions amb les idees que apareguin en el poema. La disposició contrària és la que se sol adoptar davant un escrit filosòfic: una *distància* prudent per tal d'encarar-se amb les idees i establir paral·lelismes amb altres reflexions filosòfiques. Deia Carles Riba que la poesia és una «festa de l'ànima». Allò que caracteritza una festa és un tremp emocional que comparteixen els qui hi participen. El poema, doncs, fóra una invitació a repetir l'aventura espiritual del poeta; hom imita el foc cremant, consumint-s'hi. Allò provoca un oblit de les misèries quotidianes, el nostre alè es confon amb el que flueix dels versos, els quals adquireixen poders balsàmics, de remei contra la prosa ordinària de la vida. La poesia és *bàlsam filosòfic* perquè el cant s'eleva sobre això o allò, el cant que unifica convoca els poders d'una celebració de l'ésser. Rilke ho sabia: *El cant que tu ensenyas no és deler, / petició de quelcom que al final s'ateny; / el cant és ésser*. S'ha produït un lliscament de la poesia vers la filosofia. Rilke suma al tracte directe amb les coses una elevació cap a la *universalitat* de l'ésser, tasca que semblava destinada als filòsofs. Però a aquest encreuament entre filosofia i poesia ja hi havien arribat els romàntics, dels quals serà, en alguns aspectes, l'hereu.

Julia Manzano Arjona

POETRY AS A PHILOSOPHICAL BALM

Poetry and philosophy are words that summon the most elevated creations of the human spirit. In Greece two diverging paths appeared, which were related to the *treatment of things*. The poet is attached to things in their *immediacy*; the multiplicity of things captured in their appearances, even if they are mere shadows. The philosopher, however, considers the need to search for *the being hidden* behind the appearances; to stray from the direct treatment of things to ascend to the unity of the idea. The poet has no need to pursue something that he does not own anymore. Thus, his disposition towards his task shows a feeling of fulfilment; but sometimes also uneasiness, due to that accepted *overabundance*. The thinker, on the contrary, always feels like an *indigent*, for this reason when he thinks he has found any sort of “philosopher’s stone” (be it “idea” or “being”) builds a system as soon as he can. Let’s forget about poets and consider those who enjoy reading poetry. I suggest that they adopt a receptive attitude: let the music of words invade their souls, in a process of *immersion*, avoid confrontation with the ideas that appear in the poem. The opposite can be said about the disposition before a philosophical text: a prudent *distance*, to face up to the ideas and establish parallelism with other philosophical reflections. Carles Riba used to say that poetry is a “feast for the soul”. What characterizes a feast is an emotional determination shared by everyone taking part in it. The poem, thus, would be an invitation to repeat the poet’s spiritual adventure; you imitate fire by burning and being consumed by it. This makes forget about their daily miseries, our breath fuses with the one flowing from the verses, which gain balsamic powers, as a remedy against the day-to-day prose of life. Poetry is a ***philosophical balm*** because the chant rises above this or that, the unifying singing summons the powers of a celebration of the being. Rilke knew that: “*The singing that you teach is not yearning,/request of something that you can reach in the end;/the singing is being*” .There has been a slide from poetry to philosophy. To de direct treatment of things, Rilke adds an elevation to the *universality* of the being, a task which seemed to be assigned to philosophers. But the romantics had already reached the crossroads between philosophy and poetry. Rilke, in some aspects, is their heir.

Julia Manzano Arjona

VERS UNA POSSIBLE ACTUALITAT DE L'ESTÈTICA HEGELIANA

El pensament estètic de Hegel, contingut bàsicament en l'obra de les *Vorlesungen über die Ästhetik*, esdevé un lloc de pas ineludible per a la comprensió del diversificat entramat de teories estètiques que ha aportat el segle XX.

El diàleg amb Hegel en la contemporaneïtat ha estat un cúmulo de condemnes i lloances, un tortuós camí que desqualifica i alhora lloa la profunditat reflexiva dels seus arguments recalcant-ne tant els encerts com les invariables limitacions. D'aquesta manera la qüestió sobre la legitimitat actual o actualitat de l'estètica hegeliana se'ns presenta com un interrogant que ha estat sotmès a múltiples solucions, depenent estrictament del punt de vista des del qual s'estableixi. En això hi han influït de manera decisiva tant les tendències dominants en cada període com els moviments que les han dutes a terme.

Per tant, l'actualitat de l'estètica hegeliana remet a la necessitat d'una revaluació i readaptació de les seves tesis fonamentals en relació amb els fets històrics i artístics que han succeït després de la seva mort. La seva validesa actual gira a l'entorn d'aquesta reactualització i la intenció no deixa de ser altra que la de fer entrar en diàleg l'art d'avui amb els replantejaments realitzats per l'herència hegeliana del segle XX. Per aquest motiu es pot afirmar que, lluny d'haver estat condemnada a l'oblit, l'estètica de Hegel presenta encara elements actuals que en propicien l'actualitat.

Albert Moya Ruiz

Hegel's aesthetic thought contained basically in the *Vorlesungen über die Ästhetik* represents one of the most successful efforts for comprehension of the artistic phenomenon that has been realized along the history of the humanity. In the same form the Hegelian formulation of the art supposes an unavoidable crossing site for the comprehension of the diversified studding of aesthetic theories that has reached the XXth century.

The dialogue with Hegel in the contemporaneousness has been a heap of penalties and praises, a tortuous way that discredits and simultaneously praises the reflexive depth of his arguments stressing both his successes and his invariable limitations. Of this form the question on the current legitimacy or current importance of the Hegelian aesthetics appears us as a question that has been submitted to multiple solutions depending strictly on the point of view on which is established. In this considerations have influenced of decisive form so much the dominant trends every period as the movements that have carried out them.

Therefore the current importance of the Hegelian aesthetics sends to the need of a reappraisal and readaptation of his fundamental theses in relation with the historical and artistic facts that have happened after his death. His current validity turns environment to this reupdate and finally the intention does not stop being other one that make talk current art with the reexpositions realized by the Hegelian inheritance of the 20th century. For this motive it is possible to affirm that far from having being condemned to the oblivion, the Hegelian aesthetics present still current elements that propitiate her current importance.

Albert Moya Ruiz

L'ESTÈTICA DE MANUEL MILÀ I FONTANALS

L'obra estètica de Manuel Milà i Fontanals (1818-1884) representa un pas fonamental per a l'entrada i la consolidació d'aquesta disciplina en la universitat espanyola del segle XIX. El seu *Manual de estètica* (1848) és el primer text d'aquest tipus que es comercialitza a Barcelona i a l'Estat espanyol. Aquesta primera obra respon a la necessitat que el mateix Milà i Fontanals tenia de disposar de textos impresos per als universitaris que cursaven l'assignatura de *Literatura general* segons les disposicions del pla d'estudis de 1846. De manera simultània a aquesta primera obra estètica, publica altres manuals, com ara el *Manual de retòrica y poética* (1848), *Manual de declamación* (1848), *Manual de historia antigua* (1849) i *Manual de historia de la Edad Media* (1849). Aquests manuals són breus exposicions del programa oficial de la universitat, que en el cas del de filosofia va ser publicat en 1846 per Gil de Zárate. L'estètica que presenta Milà té una doble característica. Primerament és pensada com un estudi introductori a la literatura des d'un vessant filosòfic i, segonament, és una adaptació de les posicions filosòfiques de Víctor Cousin. En les posteriors edicions (1857, 1869, 1873, 1877 i 1884), va desapareixent aquesta última influència per a, lentament, deixar-s'hi sentir les influències tomistes. En canvi, serà una constant en Milà i Fontanals pensar l'estètica com a propedèutica de la literatura.

Ignasi Roviró Alemany

The work of Manuel Milà i Fontanals (1818-1884) in the field of Aesthetics marked an important step in the introduction and consolidation of this discipline within the Spanish universities of the 19th century. His *Manual de estética (Manual of Aesthetics)* (1848) was the first text of its kind to be made publicly available in Barcelona or in Spain as a whole. This work grew out of Milà i Fontanals' need for a printed text for the university students who were taking his course in *Literatura general (General Literature)*, part of the 1846 Study Plan. Alongside this first work on Aesthetics, he published a series of other manuals, such as the *Manual de retórica y poética (Manual of Rhetoric and Poetics)* (1848), *Manual de declamación (Manual of Declamation)* (1848), *Manual de historia antigua (Manual of Ancient History)* (1849) and the *Manual de Historia de la Edad Media (Manual of the History of the Middle Ages)* (1849). These volumes contained brief expositions of the official programme of the university, following in the footsteps of the work on Philosophy that had been published in 1846 by Gil de Zárate. Two characteristics can be discerned in Milà's Aesthetics. Firstly, it was intended to serve as an introduction to the study of literature from a philosophical perspective and, secondly, it contained many adaptations of the philosophical viewpoint of Víctor Cousin. In subsequent editions (1857, 1869, 1873, 1877 and 1884), the latter perspective gradually diminished in importance, slowly giving way to Thomistic influences. On the other hand, the idea of Aesthetics as a propaedeutic to literature was to remain a constant in the work of Milà i Fontanals.

Ignasi Roviró Alemany

GADAMER. LA PREGUNTA PER L'OBRA D'ART

L'obra d'art ha evolucionat d'acord amb l'època històrica. En el món greco-romà es troben les estàtues de déus, herois i guerrers. En l'Edat Mitjana, retaules i capitells d'escenes religioses, per al poble, generalment analfabet. Les obres renaixentistes i modernes reclamen la nostra comprensió. Hegel, en dir que «l'art ha mort», entén les obres actuals no com a superació de les antigues, que romanen merament passades. L'artista avui és un provocador. La pèrdua de perspectiva, el desllorigament de les formes, l'abstracció planteja problemes. L'expressió de la bellesa cal copsar-la de distinta manera. Per als grecs l'art era mimesi. Pitàgores considera bell el cosmos, l'ordre dels cels. Plató en el Fedre diu que les ànimes recuperen la visió de les idees recordant-les tal com havien esta contemplades en una pre-vida. Gadamer assenyala la definició de Baumgarten, l'estètica com a *cognitio sensitiva*; experiència dels sentits que refereix el singular a l'universal. Kant no sotmet la bellesa a concepte i l'allibera de fins pràctics. A més, veu l'obra d'art com una tensió entre aspecte i significat i creació de regles no naturals. Gadamer veu l'art com a joc, símbol i festa. Com el primer, respon a un impuls lliure alhora que implica l'altre: jugar és «jugar amb». El simbòlic rau en el fet que un particular singular representa un fragment d'Ésser. L'art, com la festa, ens fa gaudir i ens allibera de la quotidianitat. L'art, com el joc, el símbol i la festa, es fonamenta en la naturalesa humana, no perible com ella. Les obres del passat s'han d'entendre en el seu context històric. Així caldrà integrar-les perquè l'essència de l'esperit històric no ha de consistir en la restitució, sinó en la mediació del pensament en la vida actual. En aquesta mediació, segons Gadamer, consisteix la veritat de l'obra d'art.

The work of art is historical. Gods, heroes and ancient warriors, mediaeval capitals and renaissance works being different from the modernes ones, require a distinctive understanding. The Greek conceived art as mimesis and beauty as the cosmic order. Kant places it far from any interest. Gadamer understands art as play, symbol and celebration. The historical spirit in a work of art consists not the restoration , but of the integrating mediation ,and in it lies its truth.

Manuel Satué i Sillué

**PROBLEMES FILOSÒFICS QUE PLANTEJA
L'ESTÈTICA DE LA NATURA**

L'apreciació estètica de la bellesa natural sol ocupar un lloc marginal en els programes de teoria estètica, i sovint es considera mancada d'interès filosòfic. La meua comunicació vol defensar que l'estètica de la natura no sols té interès en ella mateixa com a disciplina filosòfica, sinó que pot ajudar-nos a replantejar moltes de les grans qüestions de la filosofia. Un dels problemes que ens planteja és si el gaudi de la bellesa natural és quelcom universal i ahistòric, o si bé cada època ha percebut la bellesa natural i el paisatge d'una manera diferent, qüestió que ens permet de recuperar la vella disputa entre la universalitat kantiana i la historicitat de Hegel o Adorno. Aquest i altres problemes, com ara la relació amb l'art o la pregunta pel creador, seran analitzats en aquesta comunicació.

The aesthetic appreciation of natural beauty has usually a marginal place in aesthetic theory programs, and it is often considered that it has no philosophical interest. My paper tries to argue that aesthetics of nature is not only interesting in itself, but it can help us to review most old philosophical questions. One of the problems it raises is if the appreciation of natural beauty is something universal and independent of history, or by the contrary, every age of history has appreciated the natural beauty and the landscape in its own terms. This question lead us to the old discussion between the Kantian universality and the Hegelian or Adornian historicity. This and other problems, like the relation with the arts or the question about the creator, will be analyzed in this paper.

Marta Tafalla González

L'ART CONTEMPORANI COM A DESAFIAMENT A L'ESTÈTICA

L'art dels darrers decennis, aquell que ja no podem anomenar *modern* perquè ja no presenta gairebé cap de les característiques comunes de la tradició de la modernitat estètica, constitueix un desafiament de primer ordre per a la filosofia contemporània. Són quatre grans condicions de l'art d'avui que plantegen nous problemes o noves maneres de considerar vells problemes de l'estètica filosòfica. 1) Com que *qualsevol cosa pot ser una obra d'art*, tenim nous problemes ontològics sobre la naturalesa de l'art, de les propietats estètiques o l'especificitat de l'experiència estètica. 2) Com que *anything goes* tenim nous problemes sobre la validesa i la legitimitat de la pluralitat irreductible de coses que es fan en nom de l'art i sobre com han d'encaixar en la narració de la història, si és que aquesta es pot fer enraonadament. 3) Com que tots som artistes (Beuys), el nostre concepte de creació i d'artista està en radical transformació. I (4), com que *everyone is a critic* el problema dels criteris i del judici estètic adquireix noves i imprevistes dimensions. Els problemes de l'estètica sempre han estat difícils; l'art contemporani els fa encara més complexos alhora que més fascinants que mai en la història.

Gerard Vilar Roca

CONTEMPORARY ART AS A CHALLENGE FOR AESTHETICS

Contemporary art, the art of the last decades that we cannot qualify anymore of *modern*, because it does not share most of the common characteristics of the artistic tradition of modernity, constitutes a great challenge for the contemporary philosophy. There are four important aspects of the reality of contemporary art, which in aesthetics arise either new philosophical problems or new ways to consider the old ones. 1) In as much *everything can be an artwork*, we face new ontological problems about the nature of art, the aesthetical properties or the specificity of aesthetic experience. 2) In so far *anything goes*, we have new problems about validity and legitimacy of the plurality of things being presented as art, and about how to prosecute the historical narrative on art. 3) Inasmuch *jederman is ein Künstler* (Beuys), our traditional concepts of creativity and artist are put seriously in question. And (4), in so far *everyone is a critic*, the problem of criteria, of criticism and of the aesthetic judgment present new, surprising dimensions. The problems of philosophical aesthetics have been always very difficult ones; contemporary art transforms them in harder problems and more fascinating than ever.

Gerard Vilar Roca

LA VISIÓ DE LA DONA SEGONS ELS CÍNICS

El llibre sisè de la *Vida dels filòsofs* de Diògenes Laerci, dedicat als filòsofs cínic, arreplega una sèrie de dades a partir de les quals podem aproximar-nos a la idea que de la dona manifesten els actors de tal línia de pensament. Aquesta comunicació té com a objectiu l'anàlisi del paper de la dona des de la perspectiva cínica, capaç de conjuminar de manera coherent el pensament i l'acció. Pretenem demostrar com la tradició cínica introdueix elements nous respecte de la concepció clàssica de la dona. Que Antístenes atribuís a ambdós sexes la mateixa virtut, l'oposició que Diògenes manifestà envers el matrimoni o la integració d'Hiparquia dins l'àmbit cínica són exemples clars d'innovacions amb referència al pensament anterior, si bé sembla que no tingueren continuïtat.

The sixth book of *Lives of eminent philosophers* of Diogenes Laertius, dedicated to the cynical philosophers, assembles a series of information from which we can approach the idea of the woman that the actors of this line of thought demonstrated. The object of this paper is analyze the role of the woman from the cynical perspective, capable of uniting in a coherent way the thought and the act. We try to show how this philosophical tradition introduces new elements with regard to the classic conception of the woman. That Antisthenes attributes to both sexes the same virtue, the opposition that Diogenes demonstrates towards the marriage or the integration of Hipparchia in the cynical way, they are clear examples of innovations respect of the previous thought that, apparently, they did not have continuity.

Catalina Aparicio Villalonga

**ELS NEOLOGISMES LUL·LIANS: ADAPTACIÓ DEL LÈXIC A LA
METAFÍSICA O CONSTRUCCIÓ D'UNA NOVA METAFÍSICA DE LES
MODIFICACIONS LEXICOGRÀFIQUES?**

Les discussions entorn del coneixement que del llatí tenia Ramon Llull han estat, històricament, un element de discrepància. Un dels factors tinguts en compte en tals consideracions foren els elements lèxics que formen el discurs. L'expressió «paraules estranyes», encunyada per Francesc de Borja Moll, permet d'observar les diferències existents entre el lèxic de Llull i l'habitual en la seva època. L'objectiu d'aquest treball és analitzar l'estructura de la base filosòfica que subjau a aquests termes, per tal de determinar, en la mesura possible, si responen a una nova realitat o si procedeixen d'una adequació de conceptes ja existents. S'analitzaran els llocs de l'obra lul·liana on es concreten aquests termes, partint de la perspectiva de F. de B. Moll, avaluant l'adequació de les seves hipòtesis i comparant-la amb estudis moderns. Amb això, pretenem arribar a la conclusió que el llenguatge filosòfic de Llull és el resultat d'una adequació del llenguatge antic a una nova expressió de la metafísica.

The discussions concerning the knowledge of the Latin by Ramon Llull have been, historically, an element of discussion. One of the factors that influenced in those considerations was the lexical elements that form his speech. The expression «strange words», coined by Francesc de Borja Moll, allows to observe the existing differences between the lexicon of Llull and the habitual one in his epoch. The aim of the present work is to analyze the structure of the philosophical base that sublies to these terms to determine, if it is the answer to a new reality or if it comes from an adequacy of already concepts presents in his epoch. We will be analyze the places of this terms in the lulian work, departing from Borja Moll's perspective, evaluating the adequacy of his hypotheses and comparing it with modern studies. We try, with it, to come to the conclusion of that Llull's philosophical language is the result of an adequacy of the ancient language to a new expression of the metaphysics.

Antoni Bordoy Fernández

LA INTENCIONALITAT QUE VA RECUPERAR BRENTANO

Que la fenomenologia pren la noció d'intencionalitat com a centre i fonament del seu discurs, és una afirmació massa òbvia per a ser discutida. Però l'origen del terme «intencional» i el significat que tenia quan el va recuperar Brentano no són cosa tan coneguda.

El propòsit d'aquest article és mostrar el recorregut històric del terme i fer-ne una breu anàlisi conceptual. 1. Rellevància i complexitat del tema. 2. La intencionalitat en Husserl i Brentano. 3. Punt d'apropament i distància entre Brentano i Aristòtil.

Intentionality is on the basis of Phenomenology. This is an obvious fact. But, from where come it? What was Intentionality in its origins? Is it so different than the phenomenological idea about it?

This is the goal of this article: to analyze first, how Husserl has this concept received from Brentano; second, how has Brentano from Aristotle recuperated; and third, what includes this idea by Aristotle focused.

Magdalena Bosch Rabell

**«ELS TERAPEUTES» COM A *FILÒSOFS* EN EL «DE VITA
CONTEMPLATIVA» DE FILÓ D'ALEXANDRIA**

De Filó d'Alexandria ens ha arribat un llibre intítulat, en la seva versió llatina, *De vita contemplativa*. L'autor hi esbossa la manera de viure i de comprendre la vida d'una comunitat d'homes i dones que, en el segle I dC, vivien retirats en un turó del llac de Mareot, molt a prop d'Alexandria, encara que suficientment allunyats de la fressa d'aquella ciutat hel·lenista. Aquesta comunitat d'ascetes que, en silenci i en vida de solitud, es dedicaven a la contemplació, s'anomenaven «terapeutes». D'ells no tenim cap altre coneixement que el que ens en dóna Filó d'Alexandria en aquesta obra. I és precisament en aquest text filonià on llegim que els membres d'aquesta comunitat són descrits no solament com a «filòsofs» sinó com a «filòsofs veritables». Comprendre el sentit i l'abast de la vida *filosòfica* dels «terapeutes» de Mareot serà el motiu d'aquesta comunicació. Tanmateix, el text de Filó d'Alexandria no fa una exposició filosòfica dels «terapeutes», sinó que tan sols ens els presenta històricament. Per això els nostre estudi els abordarà des d'aquestes limitacions que el text filonià imposa.

In the well-known text of Philo of Alexandria's *De Vita Contemplativa*, scholars today may find the portrayal of a community of men and women living in the first century AD who were united by their particular understanding of the contemplative life and by the lifestyle they adopted. This community lived in relative seclusion on the flanks of a hill overlooking Lake Mareotis, near Alexandria, and as ascetics who dedicated their lives to contemplation in silence and solitude, they named themselves *therapeutae*. But in Philo's text they are further described not only as 'philosophers', but as 'true philosophers'. The purpose of the present paper, therefore, is to understand something of the reach and meaning of the Mareot *therapeutae*'s philosophical life – conditioned, as this must be, by the fact that all we know comes from Philo's work, and because while he refers to them there as 'true philosophers', his study only examines the community in their historical context.

Antoni Bosch-Veciana

LA «DÓXA» DE PARMÈNIDES: UNA NOVA INTERPRETACIÓ

Darrere allò que els estudiosos moderns han anomenat, força precipitadament, la «dóxa» de Parmènides, s’hi amaguen de fet dues concepcions del món diverses i clarament oposades: d’una banda, la teoria física pròpia del mateix Parmènides, explícitament reconeguda com a tal per tots els lectors antics del poema; de l’altra, les «creences dels mortals» contra les quals el filòsof polemítza. Això ja ho havien vist Schwabl (1953) i d’altres; el que no havien assolit –i això la nostra interpretació ho resol per primera vegada– és donar raó dels termes exactes d’aquesta confrontació: com tractaré de mostrar, a l’ordre d’oposicions rígides i excloents dels mortals (la visió mítica d’uns regnes separats de la Llum i la Foscor, la vida i la mort, Zeus i Hades), Parmènides hi oposa la seva concepció del continu físic, on totes les oposicions aparents són reduïdes a la mera gradació.

What modern scholars have all too hastily labeled as Parmenides’ “doxa”, conceals in fact two different and clearly opposed world-views: on the one hand, Parmenides’ own physical theory, recognized as such by all the ancient readers of the poem, and on the other, the “beliefs of mortals” the philosopher is arguing against. This was already seen by Schwabl (1953) and others; what they did not achieve –and this is what our interpretation resolves for the first time– is to account for the exact terms of this confrontation: as I will try to show, against the order of rigid and exclusive oppositions set up by mortals (the mythical vision of two separate realms of Light and Darkness, life and death, Zeus and Hades), Parmenides proposes his conception of the physical continuum, where all apparent oppositions are reduced to mere gradation.

Luis Andrés Bredlow Wenda

LA VOLUNTAT, UNA FACULTAT SUPÈRFLUA

En la literatura filosòfica contemporània és habitual trobar el terme aristotèlic *akrasia* traduït com a «feblesa de la voluntat». Això suscita diversos problemes no merament reductibles a qüestions de traducció. En primer lloc, hi ha un consens creixent entorn de la idea, expressada entre altres per Hannah Arendt, que en l'ètica antiga no hi ha cap concepte que correspongui, per sota de les aparences verbals, a l'agustiniana *voluntas*, entesa com una potència o facultat totalment autònoma tant respecte de la raó com dels apetits, lliure de tota determinació que no sigui la seva pròpia autodeterminació i exclusivament responsable, per tant, dels actes per ella ordenats. En segon lloc, aquesta noció agustiniana dóna lloc a paradoxes irresolubles, com ara la presumpta infinitud de la voluntat o la reducció última d'aquesta a la pura arbitrarietat, la qual cosa aboca a privar el subjecte humà justament d'allò que el recurs a la voluntat pretén fonamentar i explicar: la seva responsabilitat. Per tot això, sembla més raonable una concepció de la psique humana que, com la grega antiga, no introdueixi cap nou element en la tradicional dicotomia raó-desig, per bé que la descripció de les interaccions entre ambdues instàncies sigui susceptible de gran refinament gràcies a les modernes ciències cognitives.

Miguel Candel

It is commonplace in the philosophical literature the translation of the Aristotelian *akrasia* as "weakness of will". This raises several important difficulties, far beyond a mere problem of translation. First of all, there is a growing consensus among scholars concerning the idea, held among others by Hannah Arendt, that in the ancient Ethics there is no concept that corresponds, behind some lexical appearances, with the Augustinian *voluntas* construed as a power or faculty fully autonomous with respect to reason as well as to appetites, free from every determination not reducible to its own self-determination, and uniquely responsible, therefore, for the actions it commands. Secondly, the Augustinian *voluntas* raises a host of unsolvable paradoxes, as, for example, the supposed infinity of will, or its ultimate reduction to mere arbitrariness. This annihilates the very role assigned to will, i. e., that of founding and explaining the responsibility of the self.

Therefore, it seems far more reasonable to hold a view of human soul that, in the same vein as the ancient Greek Ethics, refrains itself from introducing additional elements in the traditional dichotomy Reason-Desires., even if the detailed description of their mutual interactions can be greatly refined thanks to the modern cognitive science.

Miguel Candel

SAVIS I FILÒSOFS AL VOLTANT DE DELFOS

La influència de l'oracle de Delfos no es limità a l'àmbit de les pràctiques religioses i endevinatòries, de gran transcendència política en la Grècia antiga, sinó que també s'estengué a la filosofia i condicionà fins i tot la formació i transmissió del pensament, l'estil i l'expressió d'alguns importants savis i filòsofs grecs. Aquesta comunicació pretén oferir una breu panoràmica dels contactes i relacions existents entre alguns savis i filòsofs, molt principalment els set savis, Heràclit, Sòcrates, Diògenes de Sínope o Zenó de Cítion.

The advices of the oracle of Delphi did not limit themselves to the religious and divinatory practices, with great political transcendency in the ancient Greece. Its influence spread also to the philosophy and determined the formation and transmission of the thought, the style and the expression of some important Greek sages and philosophers. This paper tries to offer a brief panoramic of the contacts and relations among some of this wise persons and philosophers, principally The Seven Sages, Heraclitus, Socrates, Diogenes of Sinope or Zeno of Citium.

Francesc Casadesús Bordoy

LA DIMENSIÓN ESPACIAL DEL SUJETO EN LA FILOSOFÍA DE WATSUJI TETSURÔ

El «jo» en la lengua japonesa s'ubica sempre en un àmbit «relacional», essent així que trobem que en l'estructura existencial del subjecte l'accent queda posat en l'aspecte espacial i no tant en l'aspecte temporal, prioritzat en la filosofia occidental. En aquesta comunicació intentaré exposar l'aspecte espacial del jo en relació a la teoria del clima que trobem en l'obra de Watsuji Tetsurô *Fûdo* (□□) (1935), que en la seva recent traducció en llengua castellana s'ha titulat *Antropología del paisaje. Climas, culturas y religiones*. El meu estudi se centrarà en el Pròleg i en el primer capítol, titulat «Filosofía del paisaje», per a fer un anàlisi de la dimensió espacial reconeixent l'espai en quant element essencial en la constitució del concepte de subjecte en la filosofia de l'autor japonès.

In Japanese language, the “self” is always incardinated in a specific “relational” aspect that constitutes the subjective existential structure based on this spatial base in contrast with the temporal aspect that is the one that normally has the priority on Western tradition. In this paper I will try to expose this spatiality in the subject in relation with the climate and culture theory that we find on Watsuji Tetsurô's work *Fûdo* (□□) (1935) as we can read in the newly translated Spanish version entitled *Antropología del paisaje. Climas, culturas y religiones*. My study will be focused on the Prologue and First Chapter entitled “Filosofía del Paisaje” (Philosophy of Climate) in order to do an analysis of the spatial dimension recognizing the space as essential element in the constitution of the concept of subject in the philosophy of this Japanese philosopher.

Montserrat Crespín Perales

EL TEMPS D'UN NOU RENAIXEMENT

Si alguna cosa tenim en comú tots els qui ens dediquem a la filosofia és que més d'una vegada algú ens ha preguntat: «Per a què serveix això que fas?», o bé: «Què és exactament allò que estudia la filosofia?» Sabem molt bé que la situació actual del nostre món la redueix, quasi automàticament, a la condició de disciplina secundària, erudita, la utilitat o sentit pràctic de la qual (llevat d'algunes honroses excepcions) es posa en dubte molt seriosament. Però nosaltres no som pas els primers a trobar-nos en aquesta situació. Fa aproximadament sis segles, la filosofia europea es va enfrontar a una desintegració similar. També en aquell moment va haver de sofrir un procés de crítica i de relegament, però va ser ella mateixa la que va jugar un paper essencial en la superació d'aquelles circumstàncies. El resultat de tot plegat fou el Renaixement. I ara és el moment que això torni a passar.

TIME OF A NEW RENAISSANCE

If we all who work in philosophy have something in common is the fact that, more than once (and more than twice) someone has asked us “what is that what you do for?”. Or “what is exactly what philosophy study?”. We know very well that the present situation of our world reduce us, almost directly, to the condition of a secondary and scholar knowledge, whose usefulness or practicality (leaving aside some honourable exceptions) is very seriously doubted. But we aren't the first ones who live this situation. Six centuries ago (more or less), the european philosophy had to face a very similar disintegration. It also had to endure a state of critics and relegation then (just as now), but it was the one that played the first role in leaving those circumstances behind. The result of all this was the Renaissance. And now, it's time for that to happens again.

María López Ferreiro

EL LLOC DE LA HISTÒRIA EN LA FILOSOFIA DE SCHOPENHAUER

El propòsit d'aquesta comunicació és explorar les reflexions d'Arthur Schopenhauer sobre la història. Tenint en compte algunes tesis sobre el tema (Georg Simmel i Alexis Philonenko), que consideren Schopenhauer com un pensador antihistòric o un crític de la filosofia idealista de la història, abordarem les raons que suporten aquesta tesi des de les quatre perspectives immanents a l'obra de Schopenhauer: teoria del coneixement, ontologia, estètica i ètica. Aquestes quatre perspectives ens mostren un Schopenhauer crític radical de la història; tanmateix, es presentaran alguns matisos a aquesta tesi general; per exemple, la idea de la història com l'autoconsciència de la humanitat, defensada pel mateix autor en el segon volum de la seua obra principal. La intenció final d'aquesta comunicació és apuntar la influència de les idees de Schopenhauer sobre la història (mitjançant J. Burckhardt) en el jove F. Nietzsche.

The aim of this paper is to explore the thoughts of Arthur Schopenhauer about history. Taking into account some thesis on this issue (Georg Simmel and Alexis Philonenko), who consider Schopenhauer as an antihistorical thinker or a critic of the idealist philosophy of history, we shall analyze the reasons which support this thesis from the four immanent sights to Schopenhauer's work: theory of knowledge, ontology, esthetics and ethics. From this four points of view Schopenhauer can be seen as a radical critic of history; however, some nuances shall be presented in relation to this general thesis, as for example the idea of history as mankind's self-consciousness, argued by Schopenhauer himself in the second volume of his major work. The final purpose of this paper is to sketch the influence of Schopenhauer's ideas about history (through the historian J. Burckhardt) on the early F. Nietzsche.

Joan David Mateu i Alonso

LA INEVITABLE PRESENCIA DELS CLÀSSICS: LLULL I LEIBNIZ EN L'OBRA LÒGICA DE MANUEL SACRISTÁN

A part dels escrits dedicats als clàssics del marxisme, Manuel Sacristán (1925-1985) és conegut per ser un dels introductors de la lògica simbòlica i de l'anàlisi formal del llenguatge en el nostre país. En tots dos vessants pot ser considerat com un capdavanter: tant pel fet d'haver estat el primer a atrevir-se a prologar i traduir, des del final de la guerra civil espanyola, el primer volum editat legalment amb textos de Marx i d'Engels (*Revolución en España*, 1960), com per haver estat l'autor del primer manual universitari de lògica publicat aquí sota el franquisme (*Introducción a la lógica y al análisis formal*, 1964). El llegat escrit de Sacristán s'ha vist recentment enriquit per l'aparició de nous textos, alguns d'ells dedicats a la història de la lògica. Què va dur Sacristán a estudiar i a escriure sobre autors aparentment tan allunyats de la tradició del marxisme com poden ser Llull o Leibniz? Quina influència o empremta poden haver deixat en el seu pensament, alhora políticament compromès i filosòficament rigorós i lúcid? En aquesta comunicació s'analitzen amb cert detall les circumstàncies de la redacció d'aquells textos fins ara inèdits i, alhora, es proposa una línia d'interpretació compatible amb el perfil intel·lectual i també amb el complex i fecund ideari personal del filòsof.

Manuel Sacristán was the forerunner of Marxism, Logic and Formal Language Analysis in our country. Author of the first academic textbook about Logic published under Franco's dictatorship. There have been recently found some of his unpublished texts referred to the history of the Logic. But, what was the reason why Manuel Sacristán decided to study and write about authors who, apparently, are so different and distant in the tradition of Marxism like Lull or Leibniz? Which influence or print can have left in his thinking, being politically committed and philosophically accurate and brilliant? In this lecture we are going to unfold and analyse in detail the circumstances of the writing of those texts that have been unpublished at present and, at the same time, we are going to propose a line of interpretation not only accordant with his intellectual thinking features, but also with his productive and personal ideology.

Albert Domingo Curto

**LA FENOMENOLOGIA DE L'ESPERIT I EL SEU CONTEXT
MACROFILOSÒFIC (EN EL BICENTENARI)**

Es va jugar fa dos-cents anys el destí polític i filosòfic occidental al voltant de Jena? En el polític, Napoleó hi guanya una batalla clau; en el filosòfic i cultural, Hegel escriu la *Fenomenologia de l'Esperit*. Analitzem la importància de la batalla doble de Jena-Auerstädt, calibrant-ne les conseqüències geopolítiques, socials i en l'expansió dels ideals polítics de la Revolució Francesa. També calibrarem la importància –dins el món germànic i per a l'evolució de la cultura occidental– del cercle intel·lectual (també doble) de Weimar i Jena amb Goethe, Herder, Schiller, Reinhold, Fichte, Schelling, Hegel, Friedrich i August Schlegel... Analitzarem la dualitat que hi ha entre Romanticisme i Idealisme alemany, com també la seva identitat profunda. Resseguirem aquests trets en la *Fenomenologia* hegeliana mostrant que pot ser considerada com una veritable síntesi macrofilosòfica d'aquella època, culminant els anys daurats de la Universitat de Jena i àdhuc de Weimar.

**THE PHENOMENOLOGY OF SPIRIT AND ITS MACROPHILOSOPHICAL
CONTEXT (ON THE BICENTENARY)**

Was the political and philosophical destiny of the West decided at Jena 200 years ago? In the political sphere, Napoleon won a decisive battle there; and in the philosophical and cultural sphere, Hegel wrote the *Phenomenology of Spirit*. We analyse the importance of the double battle of Jena-Auerstädt, assessing the geopolitical and social consequences and its effect on the expansion of the political ideals of the French Revolution. We also examine the importance, both inside the German-speaking world and as regards the development of Western culture as a whole, of the intellectual circle (also double) of Weimar and Jena with Goethe, Herder, Schiller, Reinhold, Fichte, Schelling, Hegel, and Friedrich and August Schlegel. We analyse the duality and identity of German Romanticism and Idealism. We also explore these traits in Hegel's *Phenomenology*, showing that it can be regarded as a true macrophilosophical synthesis of the era, the crowning point of the golden years of the University of Jena and even of Weimar.

Gonçal Mayos Solsona

SOBRE EL «MINOS» PLATÒNIC

En quin sentit el *Minos* pot ser considerat una introducció a *Les lleis* de Plató? Més enllà de la consideració de la seva «autenticitat», cal atendre la mateixa forma del diàleg per tal de provar d'entendre'l. La qüestió del que sigui la llei, i la relació entre llei i legislador, són el marc en què se situa el diàleg, sobretot respecte del cas ambigu del rei Minos. Un diàleg que deixa més preguntes obertes que no pas respostes. És notable també que el *Minos* acaba allà on *Les lleis* comencen: amb una lloança de les lleis de Creta, de les lleis del rei Minos, fill de Zeus.

ON PLATONIC «MINOS»

In which sense can the *Minos* be considered an introduction to Plato's *Laws*? Beyond the consideration of its «authenticity», it is necessary to pay attention to the form of the dialog in order to prove to understand it. The question about the law and the question about relationship between law and legislator, are the frame where the dialog is placed, especially with respect to the ambiguous case of the king Minos. In a dialog that leaves more open questions than answers, it is remarkable also that the *Minos* ends where *Laws* begins: with a praise of the laws of Creta, of the laws of the king Minos, pupil and son of Zeus.

Josep Monserrat Molas

PIERRE BAYLE: LA PARADOXA DE LA TOLERÀNCIA

La meua comunicació s'ocuparà de la posició de Pierre Bayle davant el problema teològic-polític. En haver-ne viscut personalment les implicacions pràctiques, va dedicar bona part de la seva activitat teòrica a pensar-lo. La seva principal aportació en aquest sentit es condensa en el seu voluminós *Commentaire philosophique sur ces paroles de Jésus-Christ «Contrains-les d'entrer»* (1686, amb seqüeles: 1687, 1688), on apareix al lector com a defensor a ultrança de la tolerància, que hi és defensada no pas com una creença entre les diverses creences, sinó com un principi per a tractar-hi, i fonamentada, doncs, no pas a partir de raons morals o religioses (encara que Bayle utilitzi sovint llenguatge i arguments morals i religiosos: drets de la consciència errant, veu de Déu), sinó polítiques, en ser presentada com l'única manera d'articular les creences capaç de garantir la convivència. Però, malgrat l'apostolat constant de Bayle a favor de la tolerància, la seva darrera reflexió sobre el conflicte teològic-polític (*Réponse aux questions d'un provincial. Quatrième partie*, publicada pòstumament en 1707) en constata les limitacions: les religions són virtualment intolerants, i la tolerància religiosa resulta ser un remei que el malalt no es vol prendre. De manera que la tolerància, que havia proposat com a remei a la malaltia del conflicte teològic-polític, resulta que només seria eficaç si el pacient estigués disposat a assumir la teràpia... és a dir, quan aquesta ja no li faria cap falta i no hi hauria, doncs, cap malaltia per guarir.

Josep Olesti Vila

PIERRE BAYLE: THE PARADOX OF TOLERANCE

My paper will deal with Pierre Bayle's position before the theological-political problem, to which he dedicated to a large part of his theoretical activity. Its main contribution in this sense is abridged in its voluminous *Commentaire philosophique sur ces paroles de Jésus-Christ "Contrains-les d'entrer"* (1686-1688). In this book he appears before the reader as a champion of the tolerance, which is defended not as a belief between the different beliefs, but as a principle to treat with them, and based, so, not from moral or religious reasons (in spite of that Bayle uses often moral and religious language and arguments: rights of the erring conscience, God's voice), but political, since tolerance appears as the only way of articulating the beliefs capable of guaranteeing the coexistence. But in spite of Bayle's constant apostolate in favor of the tolerance, his last reflection on the theological-political matter (*Réponse aux questions d'un provincial. Quatrième partie*, posthumously published in 1707) states its limitations: religions are virtually intolerant and the religious tolerance turns out to be a remedy that the patient does not want to take. So that the tolerance, that Bayle had proposed as remedy to the disease of the theological-political conflict, would be effective only if the patient was ready to assume the therapy ... is to say, when this no longer would be necessary and there would be no disease to recover.

Josep Olesti Vila

QUÈ SE'N VA FER, DELS DINERS DE CRATES? SOBRE CINISME I PROPIETAT. UN COMENTARI DE DIÒGENES LAERCI VI 87-88

Els testimonis de *Vida dels filòsofs*, de Diògenes Laerci, ens informen d'un seguit d'accions distintives dels més eminents representants del primer cinisme. Entre elles, podem destacar-ne algunes d'especialment sobtants en estreta relació amb el valor que concedeixen a les possessions materials i a la riquesa econòmica. Tant és així, que se n'extreuen pautes d'actuació comunes i coherents amb un pensament considerat tradicionalment no sistemàtic. Partint del cas paradigmàtic de Crates, el propòsit d'aquesta comunicació és analitzar les raons que s'estableixen entre cinisme antic i propietat per tal de coronar la concepció cínica del filòsof i de la vida ciutadana.

Lives of eminent philosophers, of Diogenes Laertius, informs us about many distinctive actions of the most illustrious representatives of the first cynicism. Among them, we can stand out some surprising passages in narrow relation with the value that they grant to the material possessions and to the economic wealth. From such testimonies common and coherent guidelines of performance can be extracted by a thought considered not systematical. Departing from Crates, as paradigmatic case, this paper pretends to analyze the reasons that are established between ancient cynicism and property so as to define the cynical conception of the philosopher and of the civil life.

Daniel Pons Olivares

EL «DESCARTES» DE XAVIER ZUBIRI

Zubiri va dedicar a Descartes alguns escrits breus i multitud de passatges dels seus llibres principals. Al llarg de la seva obra, el pensador basc justifica el paper crucial de la filosofia cartesiana en la història del pensament i l'analitza críticament.

Després de situar Descartes en l'horitzó cristià de la nihilitat, en el context del postnominalisme i en l'alba de la modernitat, Zubiri examina els conceptes cartesianes de filosofia, essència, veritat o intel·lecció, i els critica des de la seva pròpia concepció de la realitat i de la intel·ligència.

Però, al costat d'aquesta visió crítica, hi trobem quelcom més decisiu: Zubiri assumeix a la seva manera, refent-lo, el projecte cartesià de depuració de prejudicis i de reconstrucció de la filosofia des d'una veritat primera perfectament accessible a tothom.

Zuribi dedicated some brief pieces of writing and multiple passages in his main books to Descartes. Throughout his work, the Bask thinker justifies the crucial role of the Cartesian philosophy in the history of ideas, and at the same time, he analyzes it critically.

After placing Descartes in the Christian horizon of “nihilicity”, in the context of post-nominalism and in the dawn of modernity, Zuribi examines the Cartesian concepts of philosophy, essence, truth or intellection, and he critiques it from his own understanding of reality and intelligence.

But together with this critical vision, we find something extremely important: Zuribi adopts, despite remodelling it through his own approach, the Cartesian project about the depuration of prejudices and the construction of philosophy from an initial truth accessible to everyone.

Joan Albert Vicens

FILOSOFIA, HISTÒRIA DE REPETICIONS

Analitzarem com s'aplicaven les Arts Liberals, sobretot el *Trivium*: gramàtica, retòrica i dialèctica en el segle XI, a través de la lectura detallada d'alguns textos de l'època que ens mostren com l'amor per la lectura i el coneixement arriben a comprometre la vida de molts homes, alhora que és un espai fecund per a les crisis espirituals que lluiten per afermar el dogma cristià.

Les persones involucrades en una creença dogmàtica, que exclouen el dubte, senten que hi ha *quelcom* que els sosté i els genera la il·lusió d'haver arribat al fonament, al coneixement autèntic. No ho poden qüestionar. De manera diferent, quan les proves que s'ofereixen des de l'autoritat eclesiàstica no convencen, aquells que dubten o tenen una actitud «més flexible» utilitzen la força de la raó unida a la fe (sense negar que la raó també produeixi dogmes), per a arribar a comprendre aquest espai creador i superior a tot. Així, en la negació a flexibilitzar el dogma es legalitza la croada contra els «heretges», els qui no pensaven o interpretaven com el centre d'autoritat imposava.

Intentem mostrar com es manifesta una construcció paral·lela, la qual intenta de mantenir separades la filosofia i la Revelació.

L'ortodòxia filosòfica ha col·laborat a mantenir en primera línia alguns pensadors de l'Edat Mitjana en detriment d'aquells que, considerats menors, van elaborar argumentacions que potser haurien canviat en alguna cosa la història dels prejudicis, punicions, heretgies i fogueres.

Susana B. Violante

PHILOSOPHY, HISTORY OF REPETITIONS

We will analyze how the Liberal Arts were applied, mainly *Trivium*: grammar, rhetoric and dialectical in the XI century, through the itemized reading of some texts of the time that they show us how the love for the reading and the knowledge ends up committing the life of many men. At the same time that it is a fertile space for the spiritual crises that fight to secure the Christian dogma.

People involved in a dogmatic belief that they exclude the doubt, feel that there is something that sustains them and it generates them the illusion of having reached the foundation, the authentic knowledge. They cannot question it. In a different way, when the tests that offer from the ecclesiastical authority don't convince, those that doubt or they have a “more flexible” attitude, they use the force of the reason together to the faith (without refusing that the reason also produces dogmas), to succeed in understanding that creative space and superior to everything. This way, in the negation to soften the dogma, the crusade is legalized against the “heretics” who didn't think or they interpreted as the center of authority it imposed.

We try to show how a parallel construction is manifested the one that tries to maintain separated to the Philosophy of the Revelation.

The philosophical orthodoxy has collaborated in maintaining in first line to some thinkers of the Middle Ages in I deteriorate of those that, considered smaller, they elaborated arguments that perhaps had changed in something the history of the prejudices, punishments, heresies and blazes.

Susana B. Violante

ELS ANYS DE FORMACIÓ DE MIQUEL CARRERAS I COSTAJUSSÀ (1924-1930)

Miquel Carreras i Costajussà (1905-1938) és un polígraf sabadellenc, assassinat al front de l'Ebre, autor de diversos escrits importants que ja són clàssics en la història i la literatura catalanes (*Elements d'història de Sabadell, Conceptes i dites de Martí Rialp*, etc.). La ciutat, la Caixa de Sabadell i la Fundació Bosch i Cardellach –lloc on es guarden i cataloguen els manuscrits del seu llegat– celebren aquest setembre el centenari d'aquest intel·lectual. L'estudi dels manuscrits i nova documentació inèdita provinent d'altres arxius i estudis especialitzats permeten la reconstrucció del seu període de formació a la Universitat de Barcelona i a Madrid entre 1924 i 1930, incloent-hi els doctorats de Filosofia i Dret. La meua comunicació versa sobre aquest període crucial, on es couen els gradients del seu pensament posterior.

MIQUEL CARRERAS COSTAJUSSÀ. THE TRAINING YEARS (1924-1930)

Miquel Carreras i Costajussà (1905-1938) is a well-known polygraph, author of several relevant books on Catalan history, literature, law, and philosophy (*Elements d'Història de Sabadell, Conceptes i dites de Martí Rialp* etc.). Born in Sabadell (Barcelona), he was murdered at age 33 under unclear circumstances at the Ebro Front during the Spanish Civil War. The Bosch i Cardellach Foundation (Sabadell) is completing the catalogue of his works, and celebrates the 100 anniversary of his birth with an exhibition and some critical studies. Drawing from new documentation and unpublished manuscripts, I offer a reconstruction of his academic training at the Spanish University, including his Doctorates in Law and Philosophy in Barcelona and Madrid (1924-1930).

Pompeu Casanovas

PERE MATA. LA FE EN EL PROGRÉS

- El positivisme en l'Espanya del segle XIX.
- La personalitat de l'autor.
- L'objecte de la psicologia és l'ànima. L'ànima és una força derivada dels òrgans del cos. Contra la psicologia racional i el mètode «espiritualista». Un lluitador a favor del progrés i partidari de la psicologia científica i fisiològica. Mata no es considera materialista. La llibertat com a indecisió és producte de la complexitat de forces que actuen en el cervell.
- La psicologia al servei de la humanitat: tractament de la bogeria i les toxicologies. La bogeria, la salut i els estadis intermedis. La societat regida per la medicina ha de millorar les condicions de vida dels malalts mentals.
- El mètode positiu i la polèmica amb els hipocràtics.
- Consideracions entorn de Mata i opinions de Méndez Bejarano i de Menéndez Pelayo.

- The positivism in Spain in the XIX
- Authors personality
- The object of psychology is the anima. The anima his a derivate strength from organs of the body. Mata against rational psychology and the spiritualist method. He is a fighter in favor of the progress and defender of the scientific and physiological psychology. Although he does not consider himself materialist. Freedom as indecision is due to the complexity of forces inside the brain
- Psychology to the service of the mankind: treatment of madness and toxicology. Madness, health and intermediate stadiums. The society guided by the medicine has to improve the living conditions of the mental ill.
- The positive method and the controversy with the Hipocratics ones
- Considerations about Mata and opinions from Mendez Bejarano and Menéndez Pelayo.

Marta Doltra Tapiolas

ACTUALITAT DE LA TEORIA LUL·LIANA DELS CORRELATIUS CONNATURALS

Amb la seva *teoria del correlatius connaturals* Ramon Llull pretén explicar com es lliga l'acció amb el que és actiu i amb el que és activable. Si tenim en compte que Llull creu que totes les realitats són començades per uns Principis universalíssims que són actius, comprendrem la importància que va acabar tenint aquesta teoria sobre els correlatius en el seu pensament. De fet, Llull només va considerar completa la seva *Art* quan pensà que la formulació de la teoria dels correlatius havia arribat a la seva completa maduració. L'any 1310 va acabar el *Llibre dels correlatius connaturals* amb el qual es proposà d'aplicar aquesta teoria als diversos camps de la realitat. En aquesta comunicació se segueix aquesta obra, es fa un resum de la teoria i s'indica breument que l'*Art* busca unificar sota la perspectiva de l'activitat correlativa tots els coneixements que es poden obtenir de la realitat. Finalment, s'il·luminen alguns temes actuals de la filosofia i de la teologia sota la perspectiva dels correlatius: l'univers, la teoria de coneixement, la demostració lògica, la Trinitat divina i les relacions entre la fe i la raó.

Esteve Jaulent

THE PRESENT RELEVANCE OF THE LULLIAN THEORY OF THE CONNATURAL CORRELATIVES

With his Theory of the Connatural Correlatives Ramon Llull intends to explain how in any entity the action is shared between the one that is active and the one that is activable. If we consider that Llull believes that all realities are started by some very universal Principles that are active, we will understand the importance that this theory about the Correlatives ended up having in his thought. As a matter of fact, Llull only considered his *Art* complete when he thought that the formulation of the Theory of the Connatural Correlatives had reached its complete matureness. In 1310, he finished the *Book of the connatural correlatives*, with which he intended to apply his theory to the several fields of reality. In this Communication this book is analysed, a summary of his theory is made and it is indicated briefly that the *Art* searches to unify all knowledge that can be obtained from the reality from the perspective of the correlative activity. Finally, some current subjects of Philosophy and of Theology - the universe, the theory of knowledge, the logical demonstration, the divine Trinity and the relations between faith and reason – are dealt with from the perspective of the Connatural Correlatives theory.

Esteve Jaulent

LA PRESENTACIÓ DE MANUEL SACRISTÁN DE L'EDICIÓ CATALANA DE *EL CAPITAL*

Durant els anys seixanta, Manuel Sacristán (1925-1985) va presentar la traducció catalana d'un breu assaig de Bertrand Russell, *Iniciació a la filosofia*, i va publicar dins *Nous Horitzons* escrits que han estat decisius per a la difusió del marxisme a Catalunya: «La formació del marxisme en Gramsci», «Lenin i la filosofia» o «Tres notes sobre l'aliança impia». Anys després, va presentar l'obra poètica de Joan Brossa i va traduir al castellà *Poemes i cançons* de Raimon, amb un assaig que s'ha convertit en un clàssic de la cultura catalana.

En 1983 es va publicar la primera traducció completa al català de *El Capital* de Karl Marx. Jordi Moners en va ser el traductor. Sacristán hi va escriure un pròleg que ha estat un dels seus darrers escrits, on figuren resumides algunes de les seves tesis i preocupacions últimes sobre la tradició marxista. La comunicació aspira a donar compte d'aquestes aportacions i a valorar-ne la importància teòrica.

Jordi Moners translated in 1983 to catalan *Das Kapital*. Manuel Sacristán (1925-1985), an important catalan philosopher, wrote an interesting preface to this edition. In this paper are his more important tesis about the marxism tradition and his last subjects of investigation.

Salvador López Arnal

APROXIMACIÓ AL DIEGO RUIZ CATALÀ

La present comunicació vol recuperar l'oblidada figura del doctor i filòsof malagueny Diego Ruiz, personatge ambigu i genial, que viatjà a Barcelona a l'edat de tretze anys i que visqué enamorat de Catalunya fins a les acaballes de la seva vida. La proximitat que mantigué amb alguns dels intel·lectuals més rellevants d'aquella època, entre ells Joan Maragall, Eugeni d'Ors o Joan Salvat-Papasseit, i la seva activitat com a articulista en el diari *El Poble Català*, fan pensar en aquest personatge com un interlocutor vàlid i influent en l'ambient del Noucentisme català.

A partir de la seva biografia i de l'anàlisi de les seves obres *De l'entusiasme com a principi de tota moral futura* (1907) i *Missatge a Macià* (1931), provarem de dibuixar la força i possible atracció que provocà el desenvolupament dels seus conceptes filosòfics, molt relacionats amb les principals preocupacions d'aquell moment històric, especialment amb la idea de catalanisme.

The present communication wants to recover the forgotten figure the doctor and philosopher, born in Málaga, Diego Ruiz, ambiguous and brilliant personage, who traveled to Barcelona at the age of 13 years and lived enamored with Catalonia until the last years of his life. The proximity that maintained with some of most excellent intellectuals of that time, among them, Joan Maragall, Eugeni d'Ors or Joan Salvat-Papasseit, and his activity as columnist at the journal *El Poble Català*, makes think about this figure as a valid and influential interlocutor in the atmosphere of the Catalan Noucentism.

From his biography and the analysis of his works *De l'entusiasme com a principi de tota moral futura* (1907) and *Missatge a Macià* (1931) we prove to draw the force and the possible attraction that the development of his philosophical concepts caused, very related to the main preoccupations of that historical moment, specially with the catalanism idea.

Cristian Palazzi Nogués de Trujillo

ITINERARI PEL PENSAMENT DE CATALUNYA

La filosofia catalana, que coincidí amb el naixement dels Països Catalans, va situar-se a l'alçada del desenvolupament polític i religiós nacional durant l'Edat Mitjana. És innegable que certs filòsofs, com Ramon Llull o Joan Lluís Vives, van tenir un impacte considerable per tot Europa. Aquesta influència, tanmateix, s'esvaeix i totalment desapareix mentre Europa s'introdueix en una altra edat, l'edat de les descobertes experimentals i científiques. Conseqüentment, amb el pas del temps els filòsofs finalment van haver d'afrontar els nous reptes científics i s'esforçaren per interpretar i fer encaixar les noves descobertes en els seus propis sistemes. Aquí veiem una altra subdivisió: com la ciència creix fora de la filosofia. Aquesta situació comportà que molts filòsofs es plantegessin l'elecció de seguir una via o una altra.

El segle XIX veu el retorn de la filosofia catalana, que pren en préstec idees i corrents a altres països, de manera especial a Escòcia. Catalunya, amb la seva autonomia anul·lada per Espanya des de 1714, farà el seu intent de recercar l'ànima del poble català. Es pregunta sobre la seva identitat i s'intenta afirmar en la seva «filosofia nacional», que significava trobar els trets específics que el diferenciaven com a poble i com a cultura de les filosofies dels altres països. Esbrinaren que aquesta característica distintiva és el «seny», la qual cosa els portarà directament al materialisme i al pragmatisme. Una altra qüestió és si això resulta suficient per a fer de la filosofia catalana una «filosofia nacional», com és el cas de l'alemanya o l'escolesa. Finalment podríem concloure que sí que hi ha una filosofia catalana, en la mesura en què ha estat i és escrita per una sèrie de pensadors amb una característica en comú: la seva nacionalitat.

Xavier Fossas i Batlle

Jordi Puigdomènech i López

ITINERARY FROM THE THOUGHT OF CATALONIA

Catalan Philosophy, coinciding with the birth of the Catalan Countries, was at its height during the Middle Ages. It is undeniable that certain philosophers, such as Ramon Llull or Joan Lluís Vives, had a lasting impact throughout Europe. This influence, however, fades away and totally disappears as Europe enters another age, the age of experimentalism and scientific discoveries. Consequently, philosophers become interested in, intrigued with and finally confronted by the newly scientific developments, which they strive to interpret and fit into their own systems. Here we see another subdivision; as science grows out of philosophy, so do many philosophers, who are faced with the choice of following one way or the other.

The 19th century sees the comeback of Catalan Philosophy, although it borrows heavily from other countries, specially Scotland. Catalonia, with its autonomy totally removed by Spain from 1714, does its bit of soul-searching, wonders about its identity and so philosophers try to assert that theirs is a “national philosophy”, which meant finding the specific traits that set it apart from other countries’ philosophies. They found out that this distinctive characteristic is “common sense”, which will eventually lead them straight to materialism and pragmatism. It is now another question whether this suffices to make Catalan philosophy a “national philosophy”, such as the German or the Scottish. Perhaps not, since this idiosyncrasy in particular makes it a rather short-winged philosophy. But, then again, we might as well conclude that there is such a thing as Catalan Philosophy, in so far as it was written by a string of thinkers with one characteristic in common: their nationality.

Xavier Fossas i Batlle

Jordi Puigdomènech i López

**HISTÒRIA SOCIAL DE LA FILOSOFIA CATALANA:
LA FILOSOFIA AL PAÍS VALENCIÀ (1880-1980)**

Aquest treball descriu l'evolució de la filosofia al País Valencià entre 1880 i 1980. En aquesta evolució es poden distingir quatre etapes: la primera, de 1880 a 1931, caracteritzada per un predomini gairebé absolut de la filosofia neoescolàstica en tots els àmbits acadèmics (universitat, càtedres d'institut i seminari); la segona, de 1931 a 1939, marcada per uns tímids intents de renovació que es frustraran arran de l'esclat de la guerra civil; la tercera, de 1939 a 1955, en què s'establiran les bases de la metafísica nacional-catolicista; finalment, la quarta, que té com a punt d'arrencada la creació de la Secció de Filosofia en la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de València. Juntament amb els canvis en les càtedres (i els catedràtics), s'estudia la producció de les editorials valencianes en aquest període (especialment, de l'editorial Prometeo).

A partir d'aquesta revisió històrica del cas valencià, el treball assenyala algunes de les causes del dèficit filosòfic català, com ara el mal funcionament (fins fa poques dècades) dels mecanismes acadèmics, el dèficit de traduccions (encara no resolt) o la desconexió (la ignorància, en molts casos) respecte de la pròpia tradició filosòfica, amb el consegüent perill de caure en una «recepció permanent».

Xavier Serra Labrado

**SOCIAL HISTORY OF CATALAN PHILOSOPHY:
THE CASE IN THE VALENCIAN COUNTRY (1880-1980)**

This work describes the evolution of the philosophy in the Valencian Country between 1880 and 1980. In this evolution four stages can be distinguished: the first one, from 1880 to 1931, is characterized by an almost absolute prevalence of the neo-scholastic philosophy in all the academic settings (university, high school professorship, and seminary); the second, from 1931 to 1939, marked by some shy renovation intents that will be frustrated soon after the explosion of the Civil War; the third, from 1939 to 1955, in which the bases of the National-Catholicistic metaphysics will be settled down; and, finally, the fourth one that has as a point of departure the creation of the Section of Philosophy in the Faculty of Philosophy and Letters in the University of València. Besides the changes in the professorship (and professors), it is studied the production of the Valencian publishing houses in this period (especially, the Prometeo Publishing House).

From this historical revision of the Valencian case, the work points out some of the causes of the difficulties for the Catalan philosophy, as the null success (until few decades ago) of the academic mechanisms, the precariousness of translations (not yet palliated) or the lack of involvement (the ignorance, in many cases) with respect to the own philosophical tradition, with the rising danger of falling in a permanent “reception”.

Xavier Serra Labrado

**JAUME SERRA HÚNTER I CARLES RAHOLA. UNA RELACIÓ GUIADA
PER LA FILOSOFIA**

No passa sovint que es pugui disposar d'un material tan valuós com la correspondència entre dos intel·lectuals de gran renom per a saber quines eren les relacions que mantenien. Menys encara, quan aquesta correspondència té lloc en temps tan dificultosos, socialment i políticament, com els que engloben els anys compresos entre 1925 i 1938. Aquests dos intel·lectuals són el manresà Jaume Serra Húnter i el gironí Carles Rahola i Llorens. Una amistat guiada per la filosofia que Serra Húnter introduïa en la societat gironina a través de conferències donades en el seu Ateneu presidit per Carles Rahola, i que eren molt ben rebudes pels gironins de l'època, tal com ho remarquen les cròniques de *L'autonomista* i del *Diari de Girona*, que eren els dos diaris de més tirada. El filòsof manresà va establir forts lligams intel·lectuals amb la Girona de Prudenci Bertrana, Miquel de Palol, Xavier Montsalvatge i el mateix Carles Rahola. Eren anys difícils en què Serra Húnter amb les seves conferències va aconseguir destacar el paper que havia de tenir la filosofia a l'hora d'enlairar el nivell cultural i social d'una nació. La primera va ser la famosa *conferència de l'ideal* l'any 1925, la qual va anar seguida d'un curs de filosofia l'any 1931, dividit en cinc conferències. Amb aquestes conferències Serra Húnter va aconseguir deixar la societat gironina bocabadada. Paralel·lament a això, hi ha tota una correspondència en la qual es deixa veure l'amistosa relació intel·lectual que mantenien ambdós personatges. A la fi, en 1939, ambdós van emprendre el camí de l'exili. Mentre Rahola va optar per tornar i va ser afusellat, Serra Húnter va cremar dues etapes en el seu exili, la primera a Tolosa de Llenguadoc i la segona a Cuernavaca (Mèxic), on va morir i és enterrat.

Miquel Verdaguer

**JAUME SERRA HUNTER AND CARLES RAHOLA.
A RELATIONSHIP GUIDED BY PHILOSOPHY**

It is a rare event to find oneself in possession of material as valuable as the correspondence between two renowned intellectuals that gives an insight into the relationship that existed between them. It is an even rarer event when this correspondence takes place in such a difficult period, from a social and political point of view, as the years between 1925 and 1938. The two intellectuals in question are Jaume Serra Hunter of Manresa, and Carles Rahola i Llorens from Girona. Theirs was a friendship guided by the philosophical ideas that Serra Hunter introduced to Girona society in lectures he gave at the Atheneum under the chairmanship of Carles Rahola. These ideas were very well received by the men and women of Girona at the time, as was noted in articles appearing in *L'autonomista* and in the *Diari de Girona*, which were the two newspapers with the highest circulation.

The Manresa philosopher established strong intellectual ties with the Girona of Prudenci Bertrana, Miquel de Palol, Xavier Montsalvatge and of course Carles Rahola. These were difficult years in which, through his lectures, Serra Hunter emphasised the role which philosophy had to play in raising the cultural and social level of a nation.

The first of his lectures was the famous *Lecture on the Ideal* in 1925, which was followed by a course of philosophy in 1931, divided into a series of five lectures. With these lectures Serra Hunter left Girona society in a state of open admiration. Parallel to all this, there is an entire correspondence in which we can see the warm intellectual relationship between the two figures. Finally, in 1939, both men took the road to exile. Whilst Rahola opted to return and was later shot, Serra Hunter lived through two different periods of exile, the first in Toulouse, and the second in Cuernavaca (Mexico), where he died and was buried.

Miquel Verdaguer

SOBRE L'ARQUITECTÒNICA ORSIANA

És sabut d'Eugeni d'Ors (1881-1054) que pel gener de l'any 1906 va encetar en el Glossari, des de les pàgines de *La Veu de Catalunya*, la seva Heliomàquia o combat per les llums. Al llarg de la seva vida va bastir un pensament figuratiu, l'arquitectònica del qual ofereix els següents trets: al nord, la filosofia; a l'est, la política; al sud, la crítica de l'art i l'estètica; i a l'oest, la narrativa. En conjunt, es tracta d'un pensament que, tot i la seva dispersió, ofereix una clara vocació sistemàtica.

It is known of Eugeni d'Ors (1881-1054) that in January of year 1906 began with the Glossari, from the pages of *La Veu de Catalunya*, the Heliomaquia, his fight for the enlightenment. Along of his life he built a figurative thought, architectonic of which offers the following features: to the North, the Philosophy; to the East, the Politics; to the South, the Art Criticism and the Aesthetics; and to the West, the Narrative. Altogether, this is a dealt of one thought however some disperse it bid a clear systematic vocation.

Conrad Vilanou i Torrano

**PLATOS DIALEKTISCHE ETHIK.
L'INICI D'UNA DIVERGÈNCIA FONAMENTAL
ENTRE GADAMER I HEIDEGGER**

La desproporció entre el nombre d'estudis dedicats a l'obra primerenca de Gadamer i aquells que l'ometen ha conduït sovint a considerar l'obra de Gadamer com una mena de traducció de la filosofia heideggeriana a un llenguatge més planer. Tot i que la influència de Heidegger sobre Gadamer és sens dubte profunda, s'ha emfatitzat poc el fet que, en obert contrast amb el seu mestre, Gadamer esdevingués des de molt aviat un estudiós platònic i romangués amb Plató al llarg de la seva extensa carrera filosòfica. Aquest fet és fonamental per a una comprensió de la complexa relació entre el seu pensament i el de Heidegger, en la qual s'entrecreen el deute intel·lectual i un distanciament substancial.

En aquesta comunicació esbosso la direcció oberta per *Platos dialektische Ethik*¹, l'*Habilitationschrift* de Gadamer, desenvolupat sota la direcció de Heidegger. L'enfocament de l'estudi és clarament fenomenològic i, més específicament, heideggerià. Tanmateix, més enllà de l'abillament heideggerià, apunta a un nucli de problemes que és notablement aliè a Heidegger. Aquesta orientació es podria resumir com l'establiment de la idea del Bé com la *font* originària de l'autocomprensió del *Dasein*, i de la dialèctica com el *medi* originari per a assolir aquesta comprensió. Gadamer fa un gir respecte del paradigma heideggerià del domini d'eines: allò que és útil passa a ser comprès dins la dimensió prèvia del Bé. L'alteritat i el Bé, doncs, es converteixen en les línies principals del gir gadamerià sobre l'originalitat, sense que això impliqui una negació de la finitud del *Dasein*, perquè ja en un primer moment es troben en un mateix. Aquesta orientació, en la mesura en què roman present al llarg de tota l'obra de Gadamer, és fonamental per a una adequada comprensió de la seva Hermenèutica Filosòfica, que no és independent de les seves investigacions platòniques, sinó que s'hi inspira profundament.

¹ GADAMER, H.-G. *Platos dialektische Ethik Phänomenologische Interpretationen zum Philebos*. (1931) a *Gesammelte Werke 5* Tübingen: Mohr Siebeck, 1985 pp. 3-163.

PLATOS DIALEKTISCHE ETHIK.
THE BEGINNING OF AN ESSENTIAL DIVERGENCE
BETWEEN GADAMER AND HEIDEGGER

The disproportion between the number of studies referring to the early work of Gadamer and that of those omitting it has often led to regard of Gadamer's work as a sort of translation of Heidegger's philosophy into a plainer language. While the influence of Heidegger on Gadamer is undoubtedly strong, little emphasis is put on the fact that, in contrast with his teacher, Gadamer became soon a Plato scholar and remained with Plato throughout his long philosophical career. This is crucial to an understanding of the complex relation of his thought to Heidegger's, which combines intellectual indebtedness on the one hand with substantial detachment on the other.

In this paper I sketch the trend opened by Gadamer's *Habilitationschrift*, entitled *Platos dialektische Ethik*² and developed under Heidegger's direction. The outlook of his work is clearly phenomenological and, more precisely, Heideggerian. However, the main themes of the study point, beneath the Heideggerian apparel, to a core of problems that is rather alien to Heidegger. This orientation could be summarized as the setting of the idea of the Good as the original *source* for the self-understanding of *Dasein*, and dialectic (closely related to dialogue) as the original *medium* to reach such understanding. Gadamer makes a shift with respect to the Heideggerian paradigm of tool mastering: the useful is to be understood as comprised within the previous ground of the Good. Alterity and the Good will become so the main trends of Gadamer's shift of originality, without denying the finitude of *Dasein*, since they are to be found in oneself in the first place. This move, insofar as it remains throughout Gadamer's life work is crucial to an understanding of his Philosophical Hermeneutics, which are not independent from his Platonic scholarship, but deeply inspired in it.

¹ *Platos dialektische Ethik Phänomenologische Interpretationen zum Philebos.* (1931) in *Gesammelte Werke* 5 Tübingen: Mohr Siebeck, 1985 pp. 3-163.

Carles Ayxelà Frigola

L'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA, UN LLOC DE LA FILOSOFIA CATALANA

Molts membres de la comunitat filosòfica consideren que la filosofia en l'educació secundària necessàriament es desnaturalitza i que, en el millor dels casos, solament és possible practicar-la d'una manera simulada. Aquest qüestionament ens preocupa més que el provinent d'algunes orientacions psicopedagògiques que tenen com a punt de referència sistemes educatius on no figura l'epígraf *filosofia*. Enfront de tot això, mantenim que és desitjable i possible l'existència d'una autèntica filosofia en acte a les aules de secundària. Fonamentem això en criteris interns a la mateixa disciplina, com la vigència de l'ideal il·lustrat i la vocació paidèutica de la filosofia des dels seus inicis. La pràctica d'aquesta la filosofia requereix investigar sobre els instruments específics que ens permeten de filosofar: conceptualitzar, problematitzar i argumentar. La producció filosòfica a les aules de secundària catalanes, per bé que modesta, cal que sigui assumida com un repte per totes les institucions, venent les resistències originades en concepcions elitistes del filosofar.

HIGHSCHOOLS, A PLACE OF CATALAN PHILOSOPHY

Philosophy at secondary schools is conceived by many members of the philosophical community as de-naturalized or in the best of cases only possible just as a simulation. This questioning worries us more than that of certain psicopedagogical trends that have as a reference educational systems without the label *philosophy* in their curricula. Against those positions, we think that is desirable and possible a real philosophy in the classes of secondary schools. We ground this in criteria from the discipline, like the prevailing of the illustrate ideal of thinking by oneself and the paideutical vocation of philosophy from its beginnings. Philosophy's practice at secondary schools requires to investigate about the specific tools that allow us to philosophize: conceptualizing, problematizing and arguing. Philosophical production at the secondary's catalan classrooms is to be assumed as a challenge by all the institutions, overcoming resistances arising from elitists conceptions of philosophy.

Jordi Beltran del Rey

FI DE SEGLE I CRISI DE VALORS

Ciència i cultura no són solament sistemes d'idees sinó també sistemes de poder social condicionats per l'estructura social de la qual emergeixen. La temptativa d'estudiar les idees en el si d'una societat fa sorgir una dimensió nova, que els historiadors han anomenat «mentalitat». El present article proposa examinar, des d'aquesta perspectiva, la crisi de valors que acompanyà la fi del segle XIX europeu, en què el positivisme es manifesta incapaç de complir les promeses de progrés i de felicitat, i el subsegüent canvi de sensibilitat artística que propicià el naixement de les primeres avantguardes. El buit d'ideals sòlids, el descrèdit de la raó i el miratge del progrés imposaren, durant el tombant de segle (1880-1914), una recerca de nous referents i un ventall d'actituds reactives –irracionalisme, individualisme, nostàlgia del passat, espiritualisme– que recorren tots els àmbits de l'existència humana i que s'expressen en una insòlita revolució dels llenguatges artístics.

Science and culture are not only systems of ideas but also systems of social power in relation to the context they appear, and because of that it is useful to approach them with the wide comprehensive perspective that has been called 'history of mentalities'. We suggest to analyse, according to this idea, the crisis of values that characterised the end of european XIX century – in which positivist promises of progress were drastically vanished- and the way it affected the feeling of art during the period compressed between 1880 and 1914. The lack of solid ideals and the discredit of reason gave rise to a new variety of attitudes in the contemporary world – irrationality, individualism, spiritualism, *nostalgia* of the past- and favoured the research of new systems of references, leading to the revolution of all artistic languages.

Elena Carbonell

Joan Rovira

**EL SENTIT DE LA HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA
(PROPOSTA PEDAGÒGICA PER AL BATXILLERAT)**

Aquesta comunicació presenta una proposta pedagògica per al desenvolupament de la matèria d'història de la filosofia en el batxillerat. El seu possible interès es troba en el fet que pretén oferir una clau interpretativa segons la qual la citada història parteix d'un cert fil conductor, o avança en un cert sentit, que només es pot comprendre si no s'altera l'ordre dels esdeveniments, és a dir, si no es perd de vista en cap moment el fet aparentment obvi i trivial que nosaltres ens trobem al final del procés, i no a l'inici, i que del que es tracta no és d'entendre, per exemple, els grecs «des de nosaltres» sinó en tot cas d'entendre'ns a nosaltres «des dels grecs». Només així serà possible, en el fons, fer-se càrrec de com i enfront de què apareixen, i fins a quin punt són nostres (o sigui moderns), conceptes actuals com, per exemple, ciència, dret, llibertat o fins i tot art. Complementàriament, la idea de fil conductor o de sentit també ha de servir per a evitar que els alumnes acabin el curs pensant que la història de la filosofia no és altra cosa que una llista de personatges aïllats i contradictoris entre ells, i fer que la vegin més aviat com un procés de diàleg en el qual cada autor condiciona d'alguna manera els que han de venir després. En la mesura en què ofereix una proposta pedagògica, la comunicació planteja la necessitat de combinar el rigor i la profunditat que demana el plantejament que presenta amb la recerca d'un esquema conceptual i un vocabulari relativament simples i comprensibles per a un nivell d'iniciació a la filosofia. El fil conductor proposat parteix de la consideració que allò que va moure els primers pensadors de la Grècia antiga és el caràcter sorprenent de la presència de les coses. Això implica una explícita referència a la totalitat, però no té res a veure amb una preocupació per totes les coses o pel conjunt de les coses, sinó que comporta la pregunta per allò que totes elles tenen en comú.

Albert Espona

**THE MEANING OF THE HISTORY OF PHILOSOPHY
(PEDAGOGIC PROPOSAL FOR BATXILLERAT)**

This communication presents a pedagogic proposal for the development of the subject of history of philosophy in batxillerat. Its interest may be found in the fact that it hopes to offer an interpretation key according to which this history starts from a certain thread, or develops in a certain direction, which can only be understood if the order of events is not altered, that is, if we never lose sight of the apparently trivial and obvious fact that we are at the end of the process and not at the beginning, and that the point is not, for example, to understand the Greeks “from us” but to understand ourselves “from the Greeks”. Only this way will it be possible, basically, to be aware of how and against what there appear, and to what extent they are ours (that is, modern), present-day concepts such as science, right, freedom, or even art.

Additionally, the idea of a thread or meaning must prevent the students from ending the course thinking that the history of philosophy is just a list of isolated and contradictory characters, and make them realize it is like a process of dialogue in which every author conditions in a certain way the following ones. Since it offers a pedagogic proposal, this communication expresses the need to combine the rigour and depth it requires with the search for a conceptual outline and a vocabulary rather simple and understandable for an introduction to philosophy. The suggested thread starts from the consideration that what moved the first thinkers in ancient Greece is the surprising character of the presence of things. This implies an explicit reference to totality, but it doesn't have anything to do with a worrying for all things or for things as a whole, but it implies the question for what all things have in common.

Albert Espona

**LA INNOVACIÓ DOCENT EN L'ENSENYAMENT DE LA FILOSOFIA:
UN EXEMPLE D'ÚS DE LES TIC A L'AULA**

L'objectiu de la present comunicació és donar a conèixer les possibilitats que ofereix la introducció d'eines tecnològiques en el procés d'ensenyament i aprenentatge de la filosofia a l'aula. Tradicionalment l'ensenyament de la filosofia s'ha basat en la classe magistral. La introducció de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), com també la imminent implantació del sistema de crèdits europeus, ha obligat a introduir noves eines d'aprenentatge, centrades, però, en un entorn virtual. Tanmateix, la introducció d'aquestes eines a l'aula en l'ensenyament de la filosofia continua essent una assignatura pendent. Per això creiem necessari un plantejament que, en lloc d'utilitzar les TIC per a reforçar els models dominants i establerts d'ensenyament de la filosofia, analitzi l'especificitat de la tecnologia emprada (en aquest cas el *PowerPoint*), les seves restriccions i potencialitats tecnològiques, en adequació a l'especificitat dels continguts conceptuals i estratègics del nostre ensenyament. A partir de la reflexió sobre la nostra pràctica docent, hem elaborat un exemple d'ús del *PowerPoint* en l'ensenyament de la filosofia que voldríem donar a conèixer.

The aim of this paper is to show the possibilities that the introduction of the new technologies offers in the process of teaching and learning Philosophy. Traditionally, philosophical teaching was connected with the «master class». The introduction of the TIC has obliged to introduce new learning tools, but usually in a virtual environment. However, the introduction of these tools in the Philosophy teaching is still a handicap. Therefore, it seems necessary a point of view which, instead of using the TIC in order to emphasize the old models, analyzes the specificity of this technological tools and its potential to be appropriate for the specificity, conceptual and strategic, of the philosophical education. We have elaborated an example of “PowerPoint” based on our educational practice.

*Andreu Grau
Laura Llevadot*

RECUPERACIÓ I REVISIÓ DEL CONCEPTE TOMISTA DE CARITAT

És l'altruisme essencial a la moral? Una resposta positiva la tenim en sant Tomàs. Cal recuperar-la, però amb eventuais rectificacions. En presentarem sis.

1. Convé revisar la relació entre Déu i proïsme en el si de la caritat, per a passar d'un Déu explícit a un Déu latent; i d'un proïsme subordinat a un proïsme autònom.
2. Convé revisar la relació entre pla natural i pla sobrenatural. Sant Tomàs limita la caritat al pla sobrenatural; cal introduir-la també al nivell de l'ètica natural.
3. La ignorància de Déu és fonamentadora de la seua latència; però ni la prova metafísica, ni la fe, no anul·len la latència de l'amor de Déu.
4. Sant Tomàs deprecia el «com a tu mateix» com a mode de l'amor del proïsme. Nosaltres proposem apropar-lo al «de tot el cor», mode de l'amor de Déu.
5. Rebutgem l'ordre tomasià de la caritat: Déu, un mateix, el proïsme fins al propi cos. Defensem que tots els objectes de caritat es situen en un pla d'igualtat.
6. Relatiu als criteris d'ordre dins l'amor del proïsme. Cal privilegiar el criteri de la necessitat sobre els criteris de proximitat.

Is altruism essential to ethics? Saint Thomas has a positive answer. Let us remind him, but with eventual rectifications. See here six of them.

1. The relative weight of God's love and neighbour's love is to change, passing from an explicit to a latent God, and from a subordinated to an independent neighbour.
2. Charity is a supernatural principle for Thomas; for us, a natural principle too.
3. The natural ignorance of God founds His latence. It could be superseded by a metaphysical proof or by faith. In both cases, we think the latence of God remains.
4. The God's love mode "with all your heart" and neighbour's love mode "as yourself", would stand nearer oneanother.
5. We should refute the Thomasian order of charity: God, self, neighbour, own body. All of them would remain at the same level.
6. Within the criteria for love of neighbour, we should prefer the need criterium to proximity criteria.

Josep Rafel Moncho i Pascual

TEMPS ECONÒMIC I PENSAMENT FILOSÒFIC

El concepte de temps en economia, si bé implícit des de bon començament en els primers escrits econòmics per la dinàmica dels elements d'aquesta disciplina (administració, producció, consum, predicció...), no és tractat pròpiament fins al naixement de l'economia com a ciència diferenciada amb Adam Smith (segle XVIII).

No obstant això, fins al segle XX la conceptualització del temps en teoria econòmica no ha entrat en una discussió que vagi més enllà de la seva matematització i la seva mesura qualitativa de durada. Actualment, el debat del temps en economia engloba temes com la rellevància de l'instant, la importància de l'ordre en la decisió, el valor econòmic del temps, la irreversibilitat, la seva relació amb la causalitat, la distribució del temps, la complexitat i variabilitat de la dinàmica dels sistemes, la preferència temporal, l'elecció intertemporal, la seva relació amb l'equilibri i l'estabilitat, la seva vinculació amb els processos d'aprenentatge, memòria i accions repetides o en cadena, la contraposició entre passat (història) i futur (expectatives), o la introducció d'aspectes sociològics, psicològics, biològics i físics.

Aquest creixement de temes i aplicacions ha contribuït a la dispersió de la idea temporal, de manera que sembla que cada una de les temàtiques enumerades respon a una noció i ús temporal diferent. No hi ha hagut un debat previ de la conceptualització del temps en l'anàlisi econòmica. Així, per exemple, es poden trobar diferents usos temporals (mesura cronomètrica, ritme-succesió i bé econòmic) i es distingeix entre dues principals interpretacions del temps (física i sociològica-biològica).

En aquesta comunicació es pretén d'establir un lligam entre les idees implícites en el tractament de les problemàtiques temporals en l'anàlisi econòmica i la seva consistència teòrica a través del pensament filosòfic. Cada idea temporal implícita respon a una problemàtica real i, per tant, no està aïllada de les altres anàlisis temporals que es troben en aquesta disciplina. Hi ha d'haver una consistència teòrica que englobi sota un pensament robust les idees temporals implícites en l'anàlisi econòmica. Aquest pensament robust creiem trobar-lo en la filosofia.

David Ceballos

ECONOMICAL TIME I PHILOSOPHICAL THOUGHT

The concept of time in Economics, although it is implicit from the beginning in the first economic writings because of the dynamics of the elements of this discipline (administration, production, consumption, prediction...), this concept is not treated explicitly until the birth of Economics with Adam Smith (18th century).

However, until the 20th century the conceptualization of the time in Economic Theory has not entered in a discussion that it goes beyond its mathematisation and its qualitative measure of duration. At present, the debate of the time in Economics encompasses subjects like the significance of the instant, the importance of the order in the decision, the economic value of the time, the irreversibility, its relationship with the causality, the time distribution, the complexity and variability of the dynamics of the systems, the temporal preference, the intertemporal choice, its relationship with the equilibrium and the stability, its link with the processes of learning, memory and repeated actions, the contrast between past (history) and future (expectations), or the introduction of sociological, psychological, biological and physical aspects.

This growth of subjects and applications has contributed to the dispersion of the idea of time, so that it seems that each enumerated subject obeys to a notion and different time use. There has not been a previous debate of the conceptualization of the time in the Economic Analysis. Thus, for example, time uses can be found different (chronometric measure, rhythm-succession and economic good) and two main interpretations of the time (physical and sociological-biological) are distinguished.

The aim of this communication is to establish a link among the implicit ideas in the treatment about the time problems in the Economic Analysis and its theoretical consistency through the philosophical thought. Each implicit time idea obeys to some real problems and, therefore, it is not isolated from the other temporal analyses that are in this discipline. It must have a theoretical consistency that encompasses the implicit time ideas under a robust thought in the Economic Analysis. This robust thought we believe to find it in the Philosophy.

David Ceballos

**PENSAMENT DELS FILÒSOFS CONTEMPORANIS
DE KARL LÖWITH RESPECTE A LA SEVA OBRA**

La profunda personalitat del filòsof de la història Karl Löwith (1897-1973) es va reflectir en la gran influència que exercí en la filosofia europea del segle passat, amb unes interrogacions molt significatives sobre el lloc de l'home en la natura, el sentit que dóna la filosofia i la seva responsabilitat en els avatars de la història.

Aquesta aportació pretén mostrar un panorama inicial de l'àmplia resposta dels filòsofs coetanis davant el seu missatge filosòfic per tal de contextualitzar amb més fonament la mateixa obra de Löwith.

**THOUGHT OF THE CONTEMPORARY PHILOSOPHER
OF KARL LÖWITH REGARDING HIS WORK**

The deep personality of the history philosopher Karl Löwith (1897-1973) was reflected by the big influence he managed to deal with the european philosophy of the last century, as well as with very remarkable question-marks on the place of the man inside nature and the sens of the philosophy and points out his responsibilities for the course of the history.

That contribution tries to show us the initial outlook of the wide answer from the contemporary philosophers, facing their message to provide a context with more groundwork in Löwith's own work.

Joan M. Puiggròs i Modolell

**LA FILOSOFIA CATALANA A INTERNET:
EL CIBERESPAI FILOSÒFIC CATALÀ**

Avui en dia, les noves tecnologies, i en especial internet, ofereixen nous espais de reflexió i aplicació de la pràctica filosòfica que no es poden ignorar. Com a conseqüència, si volem obtenir una visió general i un coneixement actualitzat de la filosofia catalana del passat, del present i, probablement, també del futur, s'han de tenir en compte les noves eines tecnològiques de què disposem. A més a més, en pocs anys, les webs sobre filòsofs catalans i de filosofia en català (blogs, webs educatius...) han augmentat de manera prou significativa per a tenir-los en consideració en parlar de la filosofia catalana.

A tot això ens podem preguntar: quina és la presència virtual dels filòsofs catalans i de la filosofia en català a internet? Quantes webs i blogs de filosofia en català es poden trobar navegant pel ciberespai? Quins són els temes i continguts més tractats? Quina és la reflexió i pensament que promouen o haurien de promoure més enllà de la xarxa internàutica? Com és el pensament resultant del conjunt de webs i de blogs de filosofia en català? Quina és la contribució de les webs educatives a la filosofia catalana?

En un intent de respondre a algunes d'aquestes preguntes, en primer lloc es durà a terme una breu descripció d'algunes webs dedicades a filòsofs catalans i a la filosofia en català, assenyalant quins són els seus continguts generals i quins són els temes i pensadors que s'hi tracten. A continuació es farà una breu referència a quines són les aplicacions disponibles a internet per a l'expressió del pensament i el grau d'interactivitat que ofereixen per a la recerca i la pràctica filosòfica en català. L'objectiu final serà el d'extrapolar quins són els elements més rellevants per al desenvolupament i elaboració del pensament i la reflexió, tant des d'un punt de vista teòric o més acadèmic, com des de l'aspecte més personal i didàctic per a la seva pràctica.

Anna Sarsanedas Darnés

THE CATALAN PHILOSOPHY ON THE INTERNET: THE CATALAN PHILOSOPHICAL CYBERSPACE

Nowadays, the new technologies, and especially Internet, offer new spaces of reflection and application of the philosophical practice that can not be ignored. As a consequence, if we want to obtain a general vision and an updated knowledge of the Catalan philosophy of the past, of the present and, probably, of the future also, at present the new technological tools available, have to be taken into account. Besides, in a few years, the web sites about Catalan philosophers and of philosophy in Catalan (blogs, educational web sites...), have increased in a way significant enough to speak about the Catalan philosophy to have them into consideration.

In everything we can ask this to ourselves: Which is the virtual presence of the Catalan philosophers and of the philosophy in Catalan on the Internet? Which web pages and blogs of philosophy in Catalan can be found surfing the cyberspace? Which are the most treated subjects and contents? Which is the reflection and thought that they promote or they should promote beyond the internautical net? How is the thought resulting from the set of web sites and of blogs of philosophy in Catalan? Which is the contribution of the educational web sites to the Catalan philosophy?

In an attempt to reply to some of these questions, in first place a brief description of some web sites dedicated to philosophers Catalan and to the philosophy in Catalan will be carried out, while pointing out which their general contents are and which the subjects and thinkers that they treat it are. Next, it will make a brief reference will be made to which available applications are on Internet for the expression of the thought and the degree of interactiveness that they offer for the research and the philosophical practice in Catalan. The final goal will be that of extrapolating which the most relevant elements for the development and elaboration of the thought and the reflection are, from a theoretical or more academic point of view as well as from the most personal and didactic aspect for their practice.

Anna Sarsanedas Darnés